

MAGYAR HALGAZDÁLKODÁSI OPERATÍV PROGRAM PLUSZ

MAHOP PLUSZ
2021-2027

2022. július 14.

CCI	
Cím angolul	Hungarian Fisheries Programme Plus (HFP Plus)
Cím az ország nyelvén (nyelvein)	Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz)
Változat	1.0
Első év	2021
Utolsó év	2027
Elszámolhatóság kezdete	2021.01.01.
Elszámolhatóság vége	2029.12.31.
Bizottsági határozat száma	
Bizottsági határozat kelte	
Érintett alap	ETHAA

Tartalomjegyzék

1.	Programstratégia: fő kihívások és szakpolitikai válaszok.....	4
2.	Prioritási tengelyek	28
2.1.	<i>1. Prioritás – A fenntartható halászat támogatása és a vízi biológiai erőforrások helyreállításának és védelmének előmozdítása</i>	<i>28</i>
2.1.1.	<i>Egyedi célkitűzés: 1.4. A hatékony halászati ellenőrzésnek és végrehajtásnak – a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelmet is beleértve –, valamint a tudásalapú döntéshozatal számára megbízható adatok rendelkezésre állásának az előmozdítása.....</i>	<i>28</i>
2.1.1.1.	Beavatkozási területek	28
2.1.1.2.	Mutatók	31
2.1.1.3.	A program uniós forrásainak indikatív bontása beavatkozási terület szerint.....	32
2.1.2.	<i>Egyedi célkitűzés: 1.6. Hozzájárulás a vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelméhez és helyreállításához</i>	<i>33</i>
2.1.2.1.	Beavatkozási területek	33
2.1.2.2.	Mutatók	35
2.1.2.3.	A program uniós forrásainak indikatív bontása beavatkozási terület szerint.....	35
2.2.	<i>2. Prioritás – A fenntartható akvakultúra-tevékenységeknek, valamint a halászati és akvakultúra-termékek feldolgozásának és piaci értékesítésének előmozdítása, ezáltal hozzájárulva az Unió élelmezésbiztonságához.....</i>	<i>36</i>
2.2.1.	<i>Egyedi célkitűzés: 2.1. A fenntartható akvakultúra-tevékenységek előmozdítása, különös tekintettel az akvakultúrás termelés versenyképességének megerősítésére, biztosítva ugyanakkor e tevékenységek hosszú távú környezeti fenntarthatóságát....</i>	<i>36</i>
2.2.1.1.	Beavatkozási területek	36
2.2.1.2.	Mutatók	40
2.2.1.3.	A program uniós forrásainak indikatív bontása beavatkozási terület szerint.....	41
2.2.2.	<i>Egyedi célkitűzés: 2.2. A halászati és akvakultúra-termékek piaci értékesítésének, minőségének és hozzáadott értékének, valamint e termékek feldolgozásának előmozdítása.....</i>	<i>42</i>
2.2.2.1.	Beavatkozási területek	42
2.2.2.2.	Mutatók	45
2.2.2.3.	A program uniós forrásainak indikatív bontása beavatkozási terület szerint.....	45
2.3.	<i>Technikai Segítségnyújtás Prioritás</i>	<i>46</i>
2.3.1.	<i>Egyedi célkitűzés: 5.1. Technikai segítségnyújtás (CPR 36. cikk (4) bek.).....</i>	<i>46</i>
2.3.1.1.	Beavatkozási területek	46
2.3.1.2.	Mutatók	48
2.3.1.3.	A program uniós forrásainak indikatív bontása beavatkozási terület szerint.....	48
3.	Pénzügyi terv	49
3.1.	<i>Pénzügyi előirányzatok éves bontásban</i>	<i>49</i>
3.2.	<i>Összes pénzügyi előirányzat alaponként.....</i>	<i>50</i>
4.	Feljogosító feltételek.....	51
5.	Programhatóságok	56
6.	Partnerség	57
7.	Kommunikáció és a támogatások láthatósága.....	60
	Mellékletek	62
	Függelék 3: A tervezett stratégiai jelentőségű műveletek felsorolása és ütemterve – CPR 17. cikk (3) bekezdés	63

1. Programstratégia: fő kihívások és szakpolitikai válaszok

A halgazdálkodási ágazat magában foglalja a tógazdaságokban és az intenzív üzemekben történő haltermelést, a halfeldolgozást és a természetes vizek horgászati hasznosításával összefüggő halgazdálkodási tevékenységet. A hazai halgazdálkodás fő feladata a fogyasztók egészséges és biztonságos ételkészítéssel történő ellátása (elsősorban a hazai és az exportra szánt ételkészítési célú árualap előállítás), de hozzájárul a vízi és vizes élőhelyek fenntartásához és javításához, a vidéki munkahelyteremtéshez, a hagyományok megőrzéséhez, a rekreációs szolgáltatások nyújtásához, valamint a halfogyasztás növekedéséhez is. A magyar halgazdálkodás fejlesztésének és támogatásának, így a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusznak (MAHOP Plusz 2021-27) is kiemelt célja a mikro-, kis- és középvállalkozások helyzetbe hozása, a haltermelés és halfeldolgozás versenyképességének, valamint fenntarthatóságának innováció és digitalizáció révén történő növelése a környezetterhelés csökkentése mellett. Kiemelt szempont a klíma- és környezetbarát halgazdálkodási módszerek támogatása, a körforgásos gazdálkodás elvén alapuló módszerek részarányának növelése a termelési rendszereken belül, továbbá a vízi és vizes élőhelyek biodiverzitásának fenntartása és fejlesztése. A pénzügyi terv szerint a klíma hozzájárulás 56%.

A magyarországi halgazdaságok üzemi formájára jellemző, hogy az ivadékneveléstől az étkezési hal előállításáig a haltermelés minden szakaszát maguk végzik. Az Európai Unió (EU) „Kék gazdaságra” vonatkozó jelentésének céljaihoz Magyarország az édesvízi akvakultúra fejlesztésével tud hozzájárulni. Az **akvakultúra** a halellátás legfőbb ágazataként szerepet játszik a lakosság ételkészítésében, a természetes vizek halállománypótlásához szükséges telepítőanyag biztosításában, továbbá a horgásztavak mennyiségi és minőségi haligényének kielégítésében. A tengeri túlhalászás következményeként az egészséges ételkészítés (halhús) iránti igényt egyre inkább az akvakultúra elégítheti ki, ezért **célunk a termelőkapacitások gazdaságilag és környezetileg fenntartható bővítése a meglévő akvakultúra-telepek felújításával, korszerűsítésével és újak létesítésével, innovatív megoldások bevezetésével**. A 2019. évben 20.619 tonna volt a halastavi termelés, ami alapján a célunk, hogy 2029-re a MAHOP Plusz keretében támogatott tógazdasági és intenzív üzemi **akvakultúra rendszerek kapacitás növekedése 2.000 tonna** legyen.

Magyarországon a **tógazdasági termelők** a nagy beruházást igénylő és lassan megtérülő tőépités helyett inkább az előregedett halastavi infrastruktúra helyreállításával próbálják növelni termelési kapacitásaikat (az üzemelő tóterület 2019-ben 27 056 hektár volt, 29 hektár új halastavat létesítettek, 206 hektár tóterületet vontak rekonstrukció alá). Tekintettel arra, hogy várhatóan ez nem fog jelentősen változni, a meglévő tóterület bővítése helyett elsődlegesen a meglévő gazdaságok termelésbővítése az elérendő cél. A tógazdasági haltermelők tevékenységi körének bővítése és a termelési költségek csökkentése a legújabb technológiai fejlesztések alkalmazásával létfontosságú kérdés a halgazdálkodási ágazat stabilitása és jövedelemtermelő képességének fokozása szempontjából. A halgazdálkodási ágazatban a termelési folyamatok csak kis részben gépesítettek, a technikai hatékonyság alacsony. A **tógazdálkodás fejlesztését és korszerűsítését célzó beruházások támogatása** az előregedett, elavult infrastruktúra korszerűsítésével **hozzájárul a halak egészségének és jólétének javításához**. A nagyobb fokú állattól javítja az állatok egészségét és az ételkészítés-minőséget, ezáltal csökkenti a gyógyszerek iránti igényt, és hozzájárulhat a **nagyobb ételkészítés-biztonsághoz**. Az állatok egészségét és jólétét javító fejlesztések keretében az olyan eszközök beszerzését is támogatni kívánjuk, amelyek **a halgazdaságok**

vadon élő ragadozóktól való védelmét szolgálják. A halegészségügyi kockázatok következményeként potenciálisan fellépő termelés- és jövedelemkiesés is tudományosan megalapozott intézkedésekkel csökkenthető hatékonyan, de **a támogatni tervezett innovatív fejlesztések a NAS-ban foglaltakkal összhangban hozzájárulnak a haljólét javításához, az antibiotikumhasználat kiváltásához,** és így a „Termelőtől a fogyasztóig” stratégia környezetvédelmi célkitűzéseinek megvalósításához is.

Fontos az új, európai exportpiacon is versenyképes fajok bevezetése az akvakultúra-termelésbe, valamint új termelési technológiák fejlesztése a haltermékellátás javítása érdekében. A MAHOP Plusz **támogatást irányoz elő a fajválaszték bővítése és az ehhez szükséges technológia diverzifikálása, intenzifikálása, fejlesztése céljából,** ugyanis az értékesebb ragadozó halak iránt erőteljesebb kereslet mutatkozik. A termelők a támogatásoknak köszönhetően diverzifikálni tudják a termelésüket, ezzel kielégítve a növekvő és változó vásárlói igényeket, valamint a növekvő létszámú horgászok igényét a rekreációs tevékenységgel. Az ökológiai tanúsítással rendelkező halastóterületek arányának jelentős növelése nem reális cél mindaddig, amíg ezekre a termékekre nem alakítható ki a jelenleginél érdemlegesen nagyobb fizetőképes kereslet, azonban **a MAHOP Plusz az akvakultúra beruházásokra irányuló támogatások keretében ösztönözni kívánja az ökológiai haltermékek előállítását, és célzott promócióval el kívánja érni az ökológiai termelés alá vont halastóterületek arányának növekedését.**

Számos tógazdasági haltermelő (főleg a kisebbek közül) nem rendelkezik megfelelő mennyiségű és kapacitású haltárolókkal, emiatt az őszi lehalászás során a kifogott hal egy részét azonnal, leginkább élve, dömpingáron értékesítik, ami kiszolgáltatottá teszi őket a kereskedőkkel szemben. A SWOT alapján is azonosított igényre válaszul **a MAHOP Plusz célja az akvakultúra-termékek hatékonyabb eljuttatása a fogyasztókhoz, ezért támogatást irányoz elő a halboltok létesítésére és a mozgó árusításra, valamint a megfelelő színvonalú szállítóeszközök beszerzésére.**

A fenntarthatósági és klímasemlegességi célok sok esetben összefüggnek, élesen nem különíthetők el. A hazai akvakultúra-rendszerek környezeti fenntarthatóságának javítását – a „Termelőtől a fogyasztóig” stratégia célkitűzéseivel is összhangban – Magyarország elsősorban a fenntartható és alacsony szénlábnymű, megújuló energiaforrások használatára épülő haltermelési technológiák fejlesztésével, valamint ezek ökoszisztéma-szolgáltatásainak kompenzációjával tudja elérni. Minderre figyelemmel **támogatni kívánjuk a megújuló energiaforrások használatát.**

A Magyarországon jellemző félintenzív tógazdálkodás keretében az ágazati szereplők szintjén nagyfokú digitalizációról nem lehet beszélni. A digitalizáció elsősorban a halászati adatok gyűjtése, illetve a halgazdálkodási termékek nyomonkövetése, ellenőrzése tekintetében prioritás. Ezért **a MAHOP Plusz támogatást fog biztosítani a beruházások keretében minden olyan innovatív, digitalizációt elősegítő technológia bevezetésére,** amely hozzájárul a MAHOP Plusz céljaihoz és így a Közös Halászati Politika (KHP) céljait is segíti.

A MAHOP Plusz a tógazdasági haltermelés esetében a meglévő vállalkozások fejlesztése mellett **nagyobb hangsúlyt kíván fektetni a fő haltermelési tevékenységhez kapcsolódó kiegészítő tevékenységek és a halastavak természetiérték-fenntartó szerepének támogatására is.** Hazánkban a haltermelés elsődleges formája a félintenzív halastavi gazdálkodás, amely – amellet, hogy munkalehetőségeket teremt és hagyományokat ápol – tájképileg is természetközelinek tekinthető. A tógazdasági akvakultúra társadalmi elfogadottságában fontos szerepet játszhat a multifunkcionális halgazdálkodási koncepció terjedése is, amely a tógazdaságok látogatók számára történő megnyitásával, a halgazdálkodáshoz kapcsolódó, a tógazdaságok természeti értékeire alapozott turisztikai

szolgáltatásokkal (horgászturizmus, ökoturizmus, gasztroturizmus stb.) hozza közel a látogatókhoz az akvakultúrát. **A MAHOP Plusz célja a tógazdasági haltermelők több lábbon állásának elősegítése, azaz a multifunkcionális tógazdaságok számának növelése.** Ez a haltermelés mellett a megtermelt halra és a halgazdálkodás következtében létrejött természeti értékek bemutatására alapuló szolgáltatásokat is magában foglalja.

A biológiai sokféleség – a Biodiverzitás Stratégiában és az Európai Zöld Megállapodásban is hangsúlyozott – fenntartásában fontos szerepet játszanak az európai tógazdaságok, amelyek egyedülálló módon őrzik meg és gazdagítják az értékes vízi és vizes ökoszisztémákat. E célokat kiválóan szolgálja az édesvízi akvakultúra, különös tekintettel a tógazdálkodásra és a kombinált intenzív-extenzív rendszerek használatára. E rendszerek fejlesztésénél **kiemelt szempont a káros környezeti hatások minimalizálása, amihez elsődlegesen a halastavak létesítésének, felújításának és korszerűsítésének támogatása járul hozzá.** A jól menedzselt halgazdaságok továbbá segíthetik az alkalmazkodást a klímaváltozáshoz. A halastavak által teremtett mikroklíma miatt az éves hőingadozás kisebb, így a halastórendszerek bővítése és fenntartása megfelelő eszköz lehet a szélsőséges időjárási viszonyok, a klímaváltozás lokális hatásainak mérséklésére. Több lehetőség van a vízfélesleg visszatartására, a kiterjedt halastavak ezenkívül víztisztító létesítményként is működhetnek. A tórendszerek képesek arra, hogy a halgazdálkodás során felhasznált víz kémiai paramétereit javítsák a vízbe került egyes szennyező anyagok (elsősorban tápanyagok) eltávolításával. Erre tekintettel **támogatásra kerülnek a haltermelő vállalkozások által megvalósítandó, a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás csökkentését eredményező beruházások, különös tekintettel az olyan beruházásokra, amelyek csökkentik a felhasznált víz, illetve a felhasznált vegyszerek, antibiotikumok és más gyógyszerek mennyiségét, illetve javítják az elfolyóvíz minőségét (pl. multitrofikus akvakultúra-rendszerek).**

Az akvakultúra-ágazat termelése világszinten növekedik, Európában azonban évek óta stagnál. Az EU az akvakultúra termékek piacán nettó importőr. Az importfüggőség csökkentésének egyik lehetősége az **intenzív üzemi haltermelés** volumenének növelése. Magyarországon 2019-ben 21 db vállalkozás 23 telephelyen üzemeltetett intenzív haltermelő üzemet. Hazánk az intenzív termeléshez kiváló adottságokkal rendelkezik, ezen belül fontos lehetőség a geotermikus vizek és hulladékhőforrások másodlagos hasznosítása, amelyek részben a haltermelés vízigényét, részben pedig annak hőigényét fedezhetik. A kompetitív előnyt biztosító gazdag geotermikus erőforrásoknak köszönhetően az intenzív akvakultúra részaránya a magyar étkezési célú haltermelésben folyamatosan növekszik, aminek érdekében **a MAHOP Plusz támogatni kívánja a geotermikus erőforrások felhasználására irányuló beruházásokat.** Célunk az olyan intenzív haltermelő üzemek létesítésének támogatása, amelyekben többféle halfaj termelésére is lehetőség van minimális környezeti hatás mellett, és kisebb átalakítással könnyebben tudnak alkalmazkodni a piaci kereslet esetleges változásaihoz, így **folyamatos halellátást tesznek lehetővé.** Az intenzív üzemi halgazdálkodás esetében az átfolyóvízes rendszerek elfolyóvizének szervesanyag-terheltsége kiemelkedően magas, ezért elsősorban **olyan projekteket kívánunk támogatni, amelyekben a víz tisztítása és a felhasznált víz újrahasznosítása kiemelt jelentőséggel bír.** Támogatni kívánjuk **támogatni a recirkulációs haltermelést.** Az ilyen üzemek sok helyen létesíthetők, kis terület- és vízigényűek, sokféle halfaj termelésére adaptálhatók és folyamatos halellátást tesznek lehetővé. Mindemellett a recirkulációs üzemek elfolyóvíz mennyisége és környezetterhelése minimális.

Az Európai Zöld Megállapodásban is hangsúlyozott klímasemlegességi törekvéseket kiválóan szolgálja az édesvízi akvakultúra, különös tekintettel **a tógazdálkodásra és a**

kombinált intenzív-extenzív rendszerek használatára. E rendszerek **fejlesztésénél fontos szempont a klímaváltozás hatásaival szembeni ellenálló képesség növelése**, ami összhangban van a zöld és digitális átállásra vonatkozó 2020-as országspecifikus ajánlással is. A hazai akvakultúra fejlesztése szempontjából fontos olyan innovatív, kombinált haltermelő rendszerek kiépítése, fejlesztése és szélesebb körben történő elterjesztése, amelyek hatékonyan ötvözik az intenzív rendszerek jövedelmezőségét a tógazdasági rendszerek környezeti fenntarthatóságával. Ennek érdekében a MAHOP Plusz támogatni kívánja a kombinált intenzív-extenzív haltermelési rendszerek alkalmazását a hazai akvakultúrában,

A MAHOP Plusz a dolgozók szociális körülményeinek javítása érdekében támogatja a munkabiztonságot, a higiénés, egészségügyi és a munkakörülményeket javító infrastruktúra beruházásokat. A tógazdaságokban és az intenzív üzemekben 2019-ben összesen 1246 főt foglalkoztattak teljes munkaidőben. Célunk lenne a halgazdálkodásban foglalkoztatottak létszámának növelése nemcsak új vállalkozások indításának támogatásával, hanem a meglévő vállalkozások foglalkoztatotti létszámának bővítésével is, amelyhez nélkülözhetetlen a munkafeltételek vonzóbbá tétele.

A magyarországi halastó művelési ágba tartozó területek 30 639 hektárral növelik a szárazzá váló Kárpát-medencében a vizes élőhelyek kiterjedését, ami jelentős méretű terület mind **természetvédelmi**, mind pedig **vízgazdálkodási** szempontból. A magyarországi tógazdasági haltermelés erőssége a halastavak által létrehozott vizes élőhelyek magas biodiverzitása, a **halastavak** számos értékes **ökológiai szolgáltatása**. Számos hazai tógazdaság védett vagy NATURA 2000 területeken helyezkedik el, mivel az élőhelyvédelmi és madárvédelmi irányelvek hatálya alá tartozó fajok között több olyan faj szerepel, amelyek életciklusuk valamely szakaszában vagy teljes életük során a halastavakhoz kötődnek, pl. lakó-, búvó-, szaporodó- vagy táplálkozóhelyként használva azokat. Jelenlétük sokszor károkozással jár. A jó környezeti állapotot elősegítő, a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelmét, megőrzését és helyreállítását célzó műveletek által kezelt terület nagyságának 2029-es célértéke 150 km². A haltermelés esetében döntően alkalmazott extenzív és félintenzív termelési technológiákban az agro-kemizálásnak és az energiaigényes inputoknak kevés szerep jut, a termelési folyamatok csak kis részben gépesítettek, és a halastavak a haltermeléshez környezetbarát módon használják fel a rendelkezésre álló erőforrásokat. Reális kockázat, hogy a termelők a nagyobb gazdasági haszon reményében felhagynak a jelentős ökológiai értékeket fenntartó tógazdasági haltermeléssel, és intenzívebb termelési módokra vagy más gazdálkodási formákra állnak át, ami nagymértékű biodiverzitás-vesztéssel és az ökológiai szolgáltatások szintjének jelentős visszaesésével járhat, ezért **célunk a halastavak komplex vizesélőhely-fenntartó funkcióján alapuló termelés támogatása, amelyre az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapból (ETHAA) Magyarország részére rendelkezésre álló forráskeret 15%-át kívánjuk fordítani.** Ez az intézkedés a versenyképesség, az ágazat ellenálló képességének megőrzésére, a biológiai sokféleség növelésére és az éghajlatváltozás hatásainak csökkentésére irányul, és a halastavak természetvédelmét támogató tevékenységek révén megfelel az Európai Zöld Megállapodás, a Biodiverzitás Stratégia és a „Jó környezeti állapot elérése” céljainak, továbbá kapcsolódik a LIFE program „Természet és biológiai sokféleség” célterületéhez is.

Magyarország továbbá a „**Krízishelyzetre szóló támogatás**” intézkedéssel felkészül az olyan váratlan eseményekre, amelyek közegészségügyi, környezeti válsággal vagy egyéb

rendkívüli eseményekkel kapcsolatos károk megtérítésére irányuló tevékenységeket irányoznak elő.

A lakosság halellátásában az akvakultúra mellett a **természetesvízi halgazdálkodás** is fontos szerepet játszik. Hazánkban 2016. január 1-től megszűnt a kereskedelmi célú halászat a természetes vizeken, és a hazai természetesvízi halgazdálkodás meghatározó hasznosítási formájává vált a horgászat. 2020-ban 2660 db nyilvántartott halgazdálkodási vízterület volt 172 297 hektáron. 2029-re célunk kb. 600 hektár (6 km²) terület rehabilitációja 24 darab megtett intézkedés keretében. A fenntartható természetes vízi halgazdálkodás az adott vízterületek őshonos halállományának megóvásával, megerősítésével és élőhely-védelmével hozzájárul az állóvizek és vízfolyások ökológiai állapotának javításához, ami összhangban van a Biodiverzitás Stratégiával és a 2000/60/EK Víz Keretirányelv (VKI) célkitűzéseivel, továbbá hozzájárul az EU Duna régióra vonatkozó stratégiája (EUSDR) pilléreinek és cselekvési terveinek megvalósításához.

Minderre figyelemmel támogatni kívánjuk a **tudományos alapokra támaszkodó jó természetes vízi halgazdálkodási gyakorlatot**, a felszíni vízhálózatba szervesen kapcsolódó természetes vizeken **az élőhelyek megóvására és fejlesztésére**, valamint a **vándorló halak vándorlási útvonalának biztosítására** irányuló beruházásokat. Ezen túlmenően cél a **rekreációs tevékenység, a nem őshonos, inváziós fajok kifogását célzó ökológiai célú, szelektív halászat és a bemutatási célú halászat** támogatása is.

Az angolnagazdálkodási tervek elkészítése Magyarországon nem releváns. Az európai angolnaállomány helyreállítására vonatkozó intézkedések megállapításáról szóló 1100/2007/EK tanácsi rendelet erre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtása alól Magyarország a 2008/292/EK bizottsági határozat alapján felmentést kapott, arra hivatkozva, hogy a Fekete-tenger és a hozzá kapcsolódó folyórendszerek nem képezik az európai angolna természetes élőhelyét.

A hazai termelésű halak alacsony feldolgozottsági szinten kerülnek értékesítésre, ami a **halfeldolgozók** alacsony technológiai színvonalából, valamint a tógazdasági termelésből származó különböző méretű és alakú halak feldolgozás technológiájának megoldatlanságából adódik. Halfeldolgozókból kevés van. Minderre figyelemmel **célunk a környezeti fenntarthatóságot szem előtt tartó, meglévő halfeldolgozó üzemek helyreállítása és felújítása, valamint az eszközbeszerzés támogatása a kapacitásnövelés, korszerűsítés és versenyképesség növelése érdekében**. Az Európai Zöld Megállapodásban foglaltakkal összhangban a halfeldolgozó üzemek létesítésére és korszerűsítésére irányuló támogatási intézkedések feltételeinek meghatározása során is fontos, hogy a klímasemlegesség és a környezeti fenntarthatóság kiemelt szempont legyen a támogatás során.

A fogyasztói szokások változásával és az új termelési módszerekkel párhuzamosan fejleszteni kell a halfeldolgozás technológiáját, a telepi infrastruktúrát, növelni kell a termelésbiztonságot és biztosítani kell a megbízható és magas színvonalú folyamatos alapanyag-ellátást is. Mivel szűkös a termékskála, **a MAHOP Plusz támogatja a termékfejlesztést, különösen a meglévő alaptechnológiákon (pl.: irdalt filé, formázott termékek) túlmenő termék- és technológiafejlesztést annak érdekében, hogy a termékek a hazai és a nemzetközi mezőnyben is piacképesek legyenek, és megcélozhassák a megnyíló új piacokat, piaci réseket**. A MAHOP Plusz nagy hangsúlyt fektet a konyhakész, szálkamentes, nagy hozzáadott értékű feldolgozott haltermékek előállításának támogatására, továbbá lehetőséget ad a tárolókapacitások bővítésére. A versenyképesség növeléséhez szükséges magasabb szintű feldolgozottság növeli a

költségeket, ezért a **MAHOP Plusz támogatja a feldolgozás terén is az innovációt a gazdaságosság fenntartása érdekében.**

Az új termékek fejlesztése, valamint a gyártástechnológiai fejlesztések mellett kihívás az ágazat számára a csomagolástechnika fejlesztése, illetve a feldolgozó hulladékok mennyiségének minimalizálása és újrahasznosítása is. **A MAHOP Plusz támogatja a fő halfeldolgozási tevékenység során keletkező melléktermékek feldolgozását az élelmiszer-vesztesség és -pazarlás csökkentése érdekében, továbbá az innovatív csomagolástechnológiára irányuló beruházásokat.**

A MAHOP Plusz a halfeldolgozás terén is támogatást irányoz elő a munkabiztonságot, a higiénias, egészségügyi és munkakörülményeket javító beruházásokra.

A feldolgozott haltermékek fogyasztókhoz történő eljutásának megkönnyítése céljából pedig a MAHOP Plusz támogatja a közvetlen értékesítést lehetővé tevő beruházásokat (pl. halboltok létesítését) is. Tekintettel arra, hogy a Magyar Halgazdálkodási Operatív Programban (MAHOP 2014-20) megvalósul a tervezett halfeldolgozási kapacitás növelése, a további növelés nem prioritás, ezért elsődlegesen a meglévő üzemek innovatív megújulása az elérendő cél, így a 2029-es célérték 5.

A haltermelés növelése mellett szükség van a hazai halfogyasztás növelésére is, ami erőteljes **marketingintézkedések** révén valósulhat meg. Erre tekintettel szükség van az elmúlt években sikeresnek bizonyult, halfogyasztás ösztönzését célzó **Kapj rá! megnevezésű marketingkampány folytatására.** Az irányzott marketingtevékenység célja, hogy továbbra is hozzájáruljon az akvakultúrában megtermelt halakból előállított konyhakész termékek népszerűsítéséhez és a halfogyasztás növeléséhez, de emellett javuljon a társadalmi (és ágazati) tájékozottság is az akvakultúra klímaadaptációs és -mitigációs potenciáljával és lehetőségeivel kapcsolatban. Ennek sikerességéhez elengedhetetlen **az egységes ágazati marketingstratégia kidolgozása, valamint egyedi marketingtevékenység és az ehhez szükséges eszközbeszerzés, szoftverfejlesztés támogatása, illetve az akvakultúra termékek és az akvakultúra pozitív hatásainak széles körben történő célzott promotálása.** A halfogyasztás növelését célzó promóciós intézkedések részét kell hogy képezze **az ökológiai haltermékek promóciója** (összhangban a NAS elemzésével, amely megállapítja, hogy az ökológiai haltermelés növelésének fő akadálya a kereslet hiánya), valamint **a földrajzi árujelzős és tanúsító védjeggyel ellátott haltermékek népszerűsítése.**

A hazai akvakultúra-ágazat európai szintű képviselője az utóbbi években aktívabbá vált, a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) révén elsősorban az Európai Akvakultúra Termelők Szövetségében (FEAP), a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara révén pedig a COPA-COGECA-ban és az Aquaculture Advisory Council-ban (AAC) is. Ennek ellenére a termelés szereplőinek aktivitása uniós szinten még mindig alacsonynak mondható, és hiányoznak a **termelői szervezetek.** Ennek a helyzetnek a megváltoztatása érdekében **támogatásra kerül a termelői szervezetek létrehozása, amelyek az érdekképviselési munka mellett piacszervezési feladatokat is felvállalhatnak, segítve tagjaik piacra jutását és erősítve piaci pozícióikat.** A termelői szervezetek hatékony működéséhez elengedhetetlen a termelési és értékesítési terv alkalmazása, amelynek kidolgozására a MAHOP Plusz támogatást biztosít. **A termelői szervezetek létrehozása továbbá segítheti az ágazat ellenálló képességét az olyan egészségügyi válságok esetén is, mint pl. a COVID-19 járvány.** Az új programozási időszakban a termelői szervezetek magasabb támogatási intenzitással pályázhatnak egyes intézkedésekre, amely mindenképpen vonzóbbá teszi a termelők számára a beruházási lehetőségeket. Az Irányító Hatóság (IH) erre felhívja minden szakmai fórumon a termelők figyelmét, szükség esetén a Bizottság (Bizottság) vagy más tagállamok közreműködésével, bemutatva a termelői szervezetek

működésének előnyeit, jó gyakorlatokat. Az intézkedés keretében a cél 1 darab termelői szervezet létrehozása.

A hazai **halgazdálkodási kutatás** terén a legfontosabb feladat a kutatási létesítmények felújítása és a megfelelő feltételek megteremtése mellett, hogy a **gyakorlati kutatás-fejlesztés** és oktatás olyan eredményeket produkáljon, amelyek elősegítik az innovatív technológiai fejlesztéseket a halgazdálkodásban, és biztosítják a magas szintű szakemberképzést. A hazai K+F+I kiemelt célja, hogy segítse az ágazatot abban, hogy megfeleljen az olyan új kihívásoknak, mint a változó fogyasztói igények kielégítése, a természeti erőforrások hasznosításának, illetve a megújuló energiaforrások használatának növekvő szükségessége, a klímaváltozás és a fenntartható gazdálkodás. Ösztönözni kell, hogy a hazai akvakultúra kutatás bekapcsolódjon a releváns Európai Horizont programelemekbe, mint pl. a kutatási szektor és a vállalkozások közötti együttműködés elősegítése, amelynek középpontjában az ágazat fejlesztésének és versenyképességének növeléséhez az akvakultúra-termelésben használatos eszközök és technológiák színvonalának javításához hozzájáruló innovációk bevezetése áll. A tógazdálkodás fejlesztése területén kihívás a halastavak, mint értékes vizes élőhelyek oly módon történő megőrzése, hogy közben továbbra is hozzájáruljanak a termelés és foglalkoztatás növeléséhez. Erre megoldás lehet az extenzív és az intenzív haltermelő létesítmények kombinációjának támogatása.

E célok megvalósulása érdekében támogatásra kerül a **termálvíz halgazdálkodási célú hasznosítására, az őshonos halfajok intenzív termelésteknológiájának fejlesztésére, az őshonos veszélyeztetett halállományok genetikai megőrzésére, visszatelepítésére és a fenntartható intenzifikációra** (RAS, integrált multitrofikus akvakultúra, kombinált intenzív-extenzív rendszerek) **irányuló kutatásokat.**

Emellett cél a **halbetegségek megelőzésére és kezelésére, az állatgyógyászati szerek felhasználásának csökkentésére, a környezetbarát összetevőkön (pl. alternatív fehérjeforrásokon) alapuló haltápok fejlesztésére és a feldolgozási melléktermékek hasznosítására irányuló kutatások támogatása is.** Az intézkedés 2029-es célértéke 5 darab projekt.

A MAHOP Plusz megvalósítása az adminisztratív terhek további növelése nélkül történik, javítja az ágazatra vonatkozó adatgyűjtést, emellett támogatást nyújt az uniós szintű monitoring- és ellenőrzési feladatok végrehajtásához. Hazánk **adatgyűjtési rendszere** jó úton jár afelé, hogy komplex, kielégítő, pontos képet tudjon adni az édesvízi akvakultúra és a természetesvízi halászat helyzetéről, és jelenleg is összeegyeztethető a FAO, az EUROSTAT, valamint az OECD jelentésekben megfogalmazott célokkal. **Cél a halászati adatgyűjtés továbbfejlesztése, a halgazdálkodási statisztikai adatgyűjtés pontosságának növelése, a nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettségek hatékonyabb teljesítése.** Ehhez szükséges **új adatpiacok létrehozása, keresztellenőrzések kialakítása, lekérdezések bővítése, a meglévő rendszerek bővítése és a rendszerek közötti rendszerkapcsolatok kialakítása, valamint a feladatok ellátásához szükséges gép- és eszközbeszerzés támogatása.** Az adatgyűjtés támogatásával elérhetjük, hogy a **halgazdálkodási szakigazgatás, valamint a halgazdálkodással kapcsolatos feladatokat ellátó egyéb állami szervek naprakész és pontos adatokkal és információkkal rendelkezzenek az ágazatot érintő szakpolitikai döntések meghozatala során, de emellett a rendszer a lakosság akvakultúrával kapcsolatos ismereteinek bővítését is segíti.**

Az ágazati szintű adatgyűjtés továbbá beilleszthető a digitális akvakultúra-fejlesztési tervbe is, amelynek célja, hogy megvizsgálja, hogyan hangolható össze a **telepszintű digitális adatgyűjtés és elemzés az országos monitoringgal.**

A **halászati ágazati ellenőrzés** támogatásának keretében tervezzük egy **QR-kód-alapú haltermék-nyomonkövetési rendszer kialakítását**, részben más tagállamok tapasztalatainak figyelembevételével. A rendszer nemcsak a tagállami hatóságokat segítené a haltételek útjának nyomon követésében, de (eltérő jogosultsági szinteken) a terméklánc szereplőinek is megkönnyítené a bejövő és kimenő tételek adminisztrációját, a fogyasztóknak pedig (mobiltelefonos applikáció segítségével) elérhetővé tenné a termékkel kapcsolatos kötelező és fakultatív adatokat, beleértve a hal származási helyét is. **Ez hozzájárulhat a haltermékek iránti fogyasztói bizalom kialakításához, az informált fogyasztói döntésekhez, valamint a piacra kerülő hal minőségével kapcsolatos termelői felelősség erősítéséhez. Cél továbbá a már megvalósított informatikai alkalmazások továbbfejlesztése, az Intelligens Halgazdálkodási Elemző Rendszer létrehozásával.**

Az irányítási kapacitás javítására irányuló, megtett intézkedések 2029-es célértéke 10 darab az adatgyűjtés és ellenőrzés keretében.

Magyarország élni kíván a **technikai segítségnyújtás** (TS) lehetőségével, az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1139 rendelete (ETHAA-rendelet) által biztosított 6%-os mértékben. A TS keret terhére többek között **az operatív program (OP) előkészítési, irányítási, végrehajtási, monitoring, értékelési, tájékoztatási és kommunikációs, intézkedései** támogathatóak. A TS további alkalmazási területei a kedvezményezettek **adminisztratív terheinek csökkentését szolgáló intézkedések**, beleértve az **elektronikus adatsere rendszereket, valamint a tagállam hatóságainak és a kedvezményezetteknek az alap kezelésével és igénybevételével kapcsolatos kapacitásai megerősítését szolgáló intézkedéseit.**

A MAHOP Pluszban meghatározott célok összhangban vannak Magyarország Nemzeti Akvakultúra Stratégiai Tervében írtakkal (NAS, 1. sz. melléklet), és így a fenntartható és versenyképes uniós akvakultúráról szóló stratégiai iránymutatással is, amely alapján a NAS íródott. Összhangban vannak a magyar halgazdálkodási ágazat sajátosságaival is, így ezek támogatása egyértelműen hozzájárul a haltermelés fejlesztéséhez, az egyedi célkitűzések pedig összefonódnak az EU prioritásaival és a legfontosabb uniós és hazai stratégiai dokumentumokban lefektetett alapelvekkel. A MAHOP Plusznak alapvető eleme **a hátrányos megkülönböztetés tilalma és az esélyegyenlőség támogatása, kiemelt figyelemmel a nők foglalkoztatásának előmozdítására.** A női személyi állomány magasabb foglalkoztatottsága a jövőben a termeléssel és a halgazdálkodással kapcsolatos adminisztratív feladatok mellett az intenzív haltermelés és a halfeldolgozás területén lehetséges.

A MAHOP Plusz tervezésekor figyelembevételre került a más alapokkal való szinergia és komplementaritás a kettős finanszírozás elkerülése mellett. A korábbi szigorú lehatárolással szemben a tagállam igyekszik más alapokból is támogatási lehetőséget biztosítani a halgazdaságok részére, és törekszik az akvakultúra szinergikus fejlesztésére. Mindez összhangban áll a KHP-val (uniós szinten), valamint a valamennyi hazai OP vonatkozó Partnerségi Megállapodással (PM, nemzeti szinten). A halgazdaságok és az akvakultúra fejlesztése csak akkor lehet hatékony, ha azt a MAHOP Plusz és más OP-k együttesen támogatják. Az OP-knak hozzá kell járulnia a KHP stratégiai célkitűzéseinek megvalósításához, míg a többi OP-nak elő kell segítenie a halgazdaságok és az akvakultúra fejlesztését, különösen olyan esetben, amikor ETHAA keretén belül nem áll rendelkezésre megfelelő forrás vagy eszköz.

A források allokációja a szakmai szervezetekkel egyeztetve került meghatározásra a támogatandó irányok és a korábbi tapasztalatok figyelembevételével, hangsúlyt fektetve a

fenntarthatóságra, az energiahatékonyságra, a környezetvédelemre, a klímavédelemre és az ezeket elősegítő innovációra.

Ahogy az a PM-ben is szerepel, Magyarország nem rendelkezik olyan összefüggő területekkel, ahol a népesség elegendő százaléka él halászatból és akvakultúrából, ezért nem veszi igénybe a CLLD eszközt, így nem tervezünk intézkedést a 3. prioritás keretében. Tenger nélküli tagállamként Magyarország nem tervez intézkedéseket a 4. prioritás keretében sem.

1A táblázat	
Szakpolitikai célkitűzés	PO2 Zöldebb, alacsony széndioxid-kibocsátású – és a nulla nettó széndioxid-kibocsátásra átálló –, reziliens Európa a tiszta és igazságos energetikai átmenetnek, a zöld és kék beruházásoknak, a körforgásos gazdaságnak, az éghajlatváltozás enyhítésének és az ahhoz való alkalmazkodásnak, a kockázatmegelőzésnek és -kezelésnek, valamint a fenntartható városi mobilitásnak az előmozdításával
Prioritás	P1: A fenntartható halászat támogatása és a vízi biológiai erőforrások helyreállításának és védelmének előmozdítása
SWOT ERŐSSÉGEK	• A természetes halközösség fenntartásához hozzájáruló technológiai elemek, környezeti beavatkozási feltételrendszerek kidolgozottak • Magas fajdiverzitás • A halállomány- és élőhely-rehabilitációhoz megfelelő K+F+I háttér • Integrált természetesvízi és ártéri gazdálkodás környezeti feltételei adottak • A halállomány- és élőhely-rehabilitációhoz, a szakmai prioritások kijelöléséhez és a beavatkozások menedzseléséhez megfelelő horgászszövetségi koordinációs és közfeladat-ellátási háttér, amely biztosíthatja a szakmai alapú, központosított koordinációt és felügyeletet • A halász- és horgászfogások nyilvántartásának és statisztikai értékelésének kialakult rendszere van • A hal és haltermékek nyomon követésére jól működő élelmiszerlánc-biztonsági nyilvántartási rendszer van • Megfelelő az intézményi háttér az adatgyűjtéshez és az ellenőrzéshez • Adatgyűjtés és ellenőrzés terén megfelelő információcsere más tagállamokkal és egyéb adatgyűjtő szervezetekkel • Jó minőségű, hiteles ágazati adatok és hatósági adatbázisok, amelyek a döntéshozóknak segítségül szolgálnak • Jó kapcsolat az adatszolgáltatókkal és jól kidolgozottak az ágazati adatgyűjtési módszertanok • A halgazdálkodási vízterületek és a haltermelési tevékenységek kidolgozott ellenőrzése
SWOT GYENGESÉGEK	• Halastavi termelésre alapozott telepítések önmagukban nem teszik lehetővé a természetes halpopuláció, valamint anyagforgalmi folyamatok fennmaradását • Több, a természetes halközösséget alkotó halfaj szaporítására, kihelyezésre, megfelelő korosztályú termelésére nincs kidolgozott módszer és támogatási rendszer • A telepített halaknak a vad állományok szaporodására és önfenntartására gyakorolt hatása vitatott

	• A minőségileg és mennyiségileg kívánatos struktúrájú halközösségek fenntartását biztosító technológiák infrastruktúra-háttéré elavult • Elavult gép és eszközpark • Természetes vízi hasznosítók szakképzettségének heterogenitása • Több, még önbevalláson alapuló adatszolgáltatás • Az adatszolgáltatás részben még papíralapon történik • Hiányos vagy hamis adatszolgáltatás szankcionálásának nehézsége • Az uniós adatgyűjtési keretszabályozás kevésbé veszi figyelembe a tenger nélküli országok sajátosságait • A tengerrel rendelkező országokkal ellentétben több, mint 2000 különböző típusú vízterületet (folyók, csatornák, tavak, bányatavak), valamint több száz halastavat, hal vagy haltermék forgalmazó helyet kell ellenőrizni • Nincs megfelelő és elegendő eszköz az orvhalászok ellenőrzésére • Nincs lehetőség adatok vásárlására • Alacsony az adatszolgáltatási hajlam • A tengernélküli tagállamokra vonatkozó adatgyűjtési és ellenőrzési útmutatók hiánya • Hosszadalmas és bonyolult közbeszerzési eljárások • Sok a nehezen, vagy egyáltalán nem begyűjthető adat
SWOT LEHETŐSÉGEK	• Kiváló, európai viszonylatban kedvező vízrajzi, élőhelyi adottságok és magas fajdiverzitás • Hazai és nemzetközi horgászturisztikai potenciál jelentősen fejleszthető • Integrált természetesvízi és hullámtéri halgazdálkodás környezeti feltételei adottak • Rekreációs halászat az őshonos halfajok állományainak védelme és fenntartása, valamint hosszú távú halgazdálkodási hasznosíthatósága érdekében • A horgászok létszámának dinamikus emelkedésével egyidejűleg az új, ökológiai szemlélet térhódítása • Ökológiai, szelekciós halászat fokozatos kiterjesztése, támogatása • Szakemberképzés többszintű fejlesztése a természetes vízi halgazdálkodás terén • A meglévő elektronikus adatszolgáltatási rendszerek lehetővé teszik az adatok ellenőrzését már a bevitelnél, ezeket lehet tovább fejleszteni • Nagyobb fogyasztói bizalom a jobb nyomon követhetőségnek és fogyasztói tájékoztatásnak köszönhetően • Mivel az ország nem rendelkezik tengerrel, egyszerűbb az ellenőrzés és a jogérvényesítés rendszere

	• Az ágazati szereplőkkel kialakult jó kapcsolatoknak köszönhetően, a döntések meghozatalához szükséges ágazati adatok körének további bővítése és az adatok nyilvánossága • Szakmai kapcsolatok kialakítása, bővítése nemzetközi szinten is mind az adatgyűjtés, mind az ellenőrzés terén a jó gyakorlatok megismerése céljából • Adatszolgáltatási automatizáció az adminisztratív terhek csökkentése, a gyorsabb adat beérkezés és feldolgozás érdekében, a hibás adatok beépített ellenőrzésekkel történő kiszűrésével
SWOT VESZÉLYEK	• Több halfaj populációinak jelentős állománycsökkenése • Jelentős madárkár, kapcsoltan faj- és méret szerinti szelekció • Havária események, klímaváltozás következtében kialakuló száraz periódusok, természeti katasztrófák, pandémiák • Beszűkült természeti források és halközösség-szerkezeti problémák • Nagyvizek gyors levezetése, jelentős napi üzemi vízingadozások, ennek következtében a szaporulat veszélyeztetése • A degradált élőhelyek a szükséges struktúrájú természetes halállomány utánpótlását nem, vagy csak részlegesen képesek biztosítani • A klímaváltozás következtében továbbterjednek az idegenhonos inváziós halfajok, újak jelennek meg • Új halbetegségek megjelenése, meglévők negatív hatásainak erősödése a klímaváltozás okán • Havária jellegű vízszennyezések megfelelő, reakcióidőn belüli védekezés lehetősége nélkül • Orvhalászat és orvhorgászat, túlhorgászat • Kis létszámú állami halőri szolgálat • Átmeneti állapot az elektronikus adatszolgáltatási rendszerek folyamatban levő kialakítása miatt (egyidejűleg papíralapú és elektronikus adatszolgáltatás is) • A fogyasztói tájékoztatás olykor hiányos vagy félrevezető • A feketekereskedelem, illegális haltelepítés és orvhalászat ellenőrzésének nehézsége • Az adatszolgáltatók valós adatszolgáltatásra való ösztönzésének hiánya, valamint az adatszolgáltatás utáni visszajelentés-visszacsatolás, elemzések hiánya miatt nagyobb az esély a hibás adatokra, ami torz képet ad az ágazatról • Automatizált adatszolgáltatási rendszer hiányában túlzott adminisztrációs teher az adatszolgáltatóknak a Data Collection Framework (DCF) és egyéb ágazati adatszolgáltatás tekintetében
Szükségletek azonosítása a SWOT alapján	A szélsőséges klímaviszonyok hatással vannak a vízgazdálkodásra és a vízben élő organizmusok eloszlására, ami tartós veszélyt jelent az élelmezésbiztonságra és a megélhetésre nézve, ezért a MAHOP Plusz

	tervezése során kiemelt hangsúlyt kapott a klímaváltozás várható természeti és társadalmi-gazdasági hatása, valamint az ökoszisztémák klímával szembeni sérülékenysége. A természetesvízi halgazdálkodás megfelelő működése hozzájárul a természetesvízi ökoszisztémák fenntartásához, ezért a MAHOP Plusz számára kiemelten fontos a tudatos és kontrollált élőhelyfejlesztés, ívőhelyfejlesztés, -létrehozás és -helyreállítás támogatása, biológiai szűrőmezők kialakítása a természetesvízi környezet regenerációja érdekében és a biodiverzitás fenntartása, megőrzés céljából. A lakosság halellátásában a természetesvízi halgazdálkodás is szerepet játszik, ezért fontos az ökológiai célú szelektív, állományszabályozó halászat módszereinek fejlesztése és végzése a kívánatos struktúrájú halállomány fenntartása és a nem őshonos fajok ritkítása érdekében bizonyos víztípusokban. Az integrált természetesvízi és hullámtéri gazdálkodás támogatása szintén hozzájárul a vízi környezet biológiai sokféleségének és az ökoszisztémák védelméhez és helyreállításához, az állóvizek és a vízfolyások ökológiai állapotának és vízminőségének javításához. Az ökológiailag vagy a természetesvízi halgazdálkodás szempontjából jelentős őshonos halfajok tekintetében szükséges ex-situ génbanki tevékenység végzése és az ehhez szükséges infrastrukturális fejlesztések támogatása. Az idegenhonos inváziós halfajok visszaszorítását új megoldások bevezetésével kívánjuk elérni, a vízi állat- és növényvilág védelmét és gyarapodását pedig statikus vagy mozgó létesítmények építése, korszerűsítése vagy az elavult, funkcióját nem megfelelően betöltő létesítmények megszüntetése szolgálná. Elsősorban tudományos alapokon nyugvó és innovatív halgazdálkodási gyakorlatok kialakítását szükséges támogatni, az adott élőhelyi sajátosságokhoz igazodó, tervezett fejlesztések, műszaki beavatkozások révén. A zöld és digitális átálláshoz szükséges az elektronikus adatszolgáltatási és ellenőrzési rendszer korszerűsítése, fejlesztése, új ellenőrzési adatpiacok létrehozása, keresztellenőrzések kialakítása, lekérdezések bővítése, a meglévő rendszerek bővítése és a rendszerek közötti rendszerkapcsolatok kialakítása. Mindez segíti a termékek nyomonkövethetőségét, ezzel a csalások elleni küzdelmet, továbbá a fogyasztók tájékoztatását a termékek fenntarthatóságáról. A megfelelő színvonalú ellenőrzési és adatgyűjtési feladatok ellátásához nélkülözhetetlen a gép- és eszközbeszerzés támogatása, a feladatok ellátását végző személyzet képzési és csereprogramjai, továbbá az uniós és regionális koordináció adta lehetőségek optimális kihasználása is a tapasztalat és tudáscsere megosztása érdekében, jó gyakorlatok megismerésével és megismertetésének céljával.
Indokolás	Hazánk vízrajzi adottságai és termelési hagyományai miatt jelenleg is fontos szerepet játszik Európa édesvízi haltermelésében. Természetes vizeinken a korábban meghatározónak számító halászati hasznosítás jelentősége egyre csökkent, ami a horgászati hasznosítás előtérbe kerülését erősítő új ágazati törvény 2013. évi hatályba lépésével

	felgyorsult. Ennek folyományaként 2016. január 1-jétől a természetes vizek kereskedelmi célú halászati hasznosítása meg is szűnt, a hazai természetesvízi halgazdálkodás meghatározó hasznosítási formájává a horgászat vált. Az őshonos halfajok állományának ökológiai, így gazdasági fenntarthatósága szempontjából azonban továbbra is szükség van vizeink jó részén az ökológiai célú, szelektív halászatra, ami e természetes vizekre jellemző, kívánatos fajszerkezet fenntartását segíti. Emellett kulturális értékmegőrzés miatt is fontos, hogy a kisszerszámos halászat – nem kereskedelmi célú, hanem a horgászathoz hasonlóan rekreációs tevékenységként – minél több vízterületen fennmaradjon. A természetesvízi halgazdálkodás megfelelő működése hozzájárul a természetesvízi ökoszisztémák fenntartásához. A beszűkült természeti források és a halközösség-szerkezeti problémák kezeléséhez szükséges a természetes halközösség fenntartását, erősítését szolgáló haltelepítés. A horgászati tevékenységhez szintén feltétel az élőhely rehabilitáció és az ívó-, búvó- és táplálkozási helyek kialakítás. Ezt a MAHOP Plusz „A fenntartható természetesvízi halgazdálkodás támogatása” intézkedése biztosítja, hiszen az intézkedés keretében lehetőség van a természetesvízi környezet regenerációjának és a biodiverzitás fenntartásának, megőrzésének elősegítésére ívóhely-fejlesztéssel, -létrehozással és -helyreállítással, a haleltartó képesség és az őshonos állományok természetes szaporodási feltételeinek javítására, és az adott élőhelyi sajátosságokhoz igazodó fejlesztésekre. A vizek jó ökológiai állapotának és a halállomány természetes megújulásának biztosítása szempontjából az adott vízre jellemző halfajokra alapuló fenntartható halgazdálkodás kialakítása szükséges. Jelenleg kiemelten fontosak a felszíni vízhálózatba szervesen kapcsolódó természetes vizeken az élőhelyek megővására és fejlesztésére szolgáló beruházások (ívóhelyek létesítése és felújítása, vándorlási útvonalak kialakítása), valamint a rekreációs tevékenység, a nem őshonos, inváziós fajok kifogását célzó ökológiai célú, szelektív halászat és a bemutatási célú halászat is. Fontos kapcsolat az akvakultúra és a természetesvízi halgazdálkodás között, hogy a természetes víztestek népesítéséhez szükséges halfajok jelentős részét tógazdaságokban megtermelt halállomány biztosítja. Továbbá a természetesvízi halgazdálkodást és az akvakultúrát a halakra és a vízi környezetre irányuló kutatások, illetve a halászati kultúra és hagyományok ápolására, a halfogyasztás növelésére irányuló programok is összekapcsolják Az adatszolgáltatók terheinek csökkentése és a rendszerek közötti adatáramlás gyorsítása céljából indokolta már meglévő, komplex és az édesvízi akvakultúra, valamint a természetesvízi halászat helyzetéről minden szempontból kielégítő, pontos képet adni tudó adatgyűjtési rendszer továbbfejlesztése. Mindez a KHP és EUMAP által meghatározott DCF adatgyűjtés mellett a FAO/OECD és EUROSTAT, EUMOFA adatok gyűjtését is támogatná. Az élelmiszer-csalás veszélyezteti az élelmiszerrendszerek fenntarthatóságát, megteveszti a fogyasztókat, és megakadályozza őket abban, hogy megalapozott döntéseket hozzanak, ezért indokolt az
--	--

	ellenőrzési feladatokat is tovább erősíteni a hazai természetes vizekben fogott halak akvakultúra-létesítményekben való alkalmazása tekintetében, valamint a higiéniai, élelmiszer-biztonsági, élelmiszer-minőségi és nyomon követhetőségi előírások betartása tekintetében a halászati és akvakultúra-termékek termelésének, előállításának, feldolgozásának, tárolásának, szállításának és forgalomba hozatalának bármely szakaszában. Egy továbbfejlesztett adatgyűjtési és ellenőrzési nyomonkövethetőségi rendszer hozzájárulna a csalás elleni küzdelemhez.
--	--

1A táblázat	
Szakpolitikai célkitűzés	PO2 Zöldebb, alacsony széndioxid-kibocsátású – és a nulla nettó széndioxid-kibocsátásra átálló –, reziliens Európa a tiszta és igazságos energetikai átmenetnek, a zöld és kék beruházásoknak, a körforgásos gazdaságnak, az éghajlatváltozás enyhítésének és az ahhoz való alkalmazkodásnak, a kockázatmegelőzésnek és -kezelésnek, valamint a fenntartható városi mobilitásnak az előmozdításával
Prioritás	P2: A fenntartható akvakultúra-tevékenységeknek, valamint a halászati és akvakultúra-termékek feldolgozásának és piaci értékesítésének előmozdítása, ezáltal hozzájárulva az Unió élelmezésbiztonságához
SWOT ERŐSSÉGEK	• A természeti adottságokat kihasználó és ahhoz jól alkalmazkodott tógazdasági technológia, tradíciók és haltermelési hagyományok • Természetiérték-fenntartó és teremtő képesség, természeti erőforrást megújító gazdálkodási forma, magas biodiverzitás a tógazdaságokon • Körforgásos gazdálkodásra alkalmas termeléstechológia • Tógazdaságok kiemelkedő szerepe a hazai vízgazdálkodásban • Szervezett tenyésztési háttér és genetikai bázis • Kombinált rendszerek kialakításának technikai-technológiai lehetőségei adottak • A tógazdasági haltermelés elismert ökoszisztéma szolgáltatásai • A tógazdaságok jövedelmének diverzifikálását szolgáló multifunkcionális halgazdaságok működése • Kiváló kapcsolat a társszervezetekkel és intézményekkel • Nemzetközi hírnév és elfogadottság • Erős kutatás-fejlesztési és innovációs intézményi háttér • Jól kimunkált, gyakorlatban alkalmazható technológiák megléte • Több helyen foglalkoznak nagy exportpotenciállal bíró fajok termelésével (süllő, tokfélék) • Az intenzív telepeken előállított hal legnagyobb részben feldolgozott • A geotermikus erőforrások gazdaságos elérhetősége az ország számos régiójában, amelynek hasznosításával megvalósítható az évszaktól független, folyamatos haltermelése • Kiváló szakembergárda és szakmai háttér • Bevezetett minőségbiztosítási rendszerek • A nyomon követhetőség – a gazdaságtól a fogyasztóig – alapjai rendelkezésre állnak • A hazai termelésű halak feldolgozását jelentős részben a termelők tulajdonában lévő feldolgozó üzemek végzik • Fogyasztói nyitottság a hal alapanyagú késztermékekre • Önálló kutatóintézetek, egyetemi tanszékek, nemzetközileg elismert oktató-és kutató gárda

	• Megfelelő szellemi potenciál, magas színvonalú felsőfokú képzés, jó oktatási-kutatási hálózat • A meglévő nemzetközi kapcsolatrendszer kiváló • Vállalatorientált, gyakorlati igényeket kielégítő innovációk megjelenése • Működő stratégiai együttműködési megállapodások a kutatóhelyek és a halgazdálkodók között • Kiépült és fejlődőképes kereskedelmi kapcsolatok • Megfelelő minőségtanúsítási háttér szabályozási alapjai rendelkezésre állnak a közösségi marketinghez. • Az Európai Halászati Alap (EHA 2007-13) és az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA 2014-20) támogatásaiból megvalósult akvakultúra termelési célú beruházásoknak is köszönhetően az alapanyag biztosítható
SWOT GYENGESÉGEK	• A tógazdaságok telepi és termelő infrastruktúrája, valamint az alkalmazott technológia részben elavult, fenntartása magas költségigényű, alacsony hatékonyságú • A tógazdaságok természetiérték-fenntartásából fakadó bevételkiesés (halfogyasztó állatok kártétele, természetvédelmi előírások) nincs kompenzálva • Magas beruházási és termelési költségek miatt gyenge versenyképesség • Gyenge feldolgozottság, más húsfajtákhoz képest gyors romlékonyság • Szálkás és/vagy iszapízűnek tartott hazai termelésű halak negatív megítélése • Minőségbiztosítási rendszer nem általánosan elterjedt • Kedvezőtlen korösszetétel és szakemberek hiánya • Vagyonvédelem költségessége • Haltárolási kapacitások hiánya a tógazdaságokban • Alacsony innovációs készség és támogatásfüggő beruházások • A tógazdasági akvakultúrában a munkaerő költségének aránya az önköltségen belül nagyon magas, így a bérek nem vagy alig növelhetők, a dolgozók nehezen megtarthatóak • High-tech technológiák és innovációk bevezetésének és adaptálásának hiánya a tógazdaságokon • A megújuló energiaforrások használatának alacsony szintje • Megfelelő minőségű halgyógyszerek hiánya • A keletkező szerves hulladékanyag elhelyezése problémás • Bonyolult jogszabályi környezet • Modern high-tech és digitális megoldások (IT, vezérlés, folyamatirányítás, robotika) csekély aránya az intenzív és tógazdasági üzemi termelésben • Változó méretű és alakú halak feldolgozásának technológiája nem áll rendelkezésre • A haltermelők alacsony szervezettsége, és így gyenge érdekérvényesítő képessége, ami kiszolgáltatottá teszi őket a halértékesítés során, és csökkenti az ágazat jövedelmezőségét

	• Élelmiszer-technológus szakemberek és műszaki képzettség hiánya • Folyamatos ellátás nehézsége pontyból • A halfeldolgozás nem vonzó a fiatalok számára • Termelési hatékonyságot növelő beruházások prioritizálása a környezetbarát megoldásokkal szemben • A feldolgozóipar esetében alacsony a technológiai K+F+I • Nehézkes a kutatási eredmények gyakorlatba történő átültetése • Megfelelő színvonalú szállítóeszközök hiánya • Marketing lehetőségek nagyfokú kihasználatlanságából fakadóan az új termékek piacra vitele nehézkes • A marketingforrások elosztásának alacsony hatékonysága • Szűk feldolgozott termékpaletta • A magyar haltermékek alacsony ismertsége a nemzetközi piacokon
SWOT LEHETŐSÉGEK	• Növekvő igény a közétkeztetésben • Növekvő kereslet a horgásztavak és egyéb halgazdálkodási vízterületek népesítéséhez szükséges halfajok iránti • Növekvő igény a ritka és veszélyeztetett fajok nevelését szolgáló technológiák fejlesztése iránt a természetes vizekbe történő újratelepítés céljából • Fokozott figyelem a halastavi rendszerek ökológiai szolgáltatásai iránt • Növekvő érdeklődés a kombinált intenzív-extenzív akvakultúra-rendszerek és a multifunkcionális halgazdálkodás iránt • Az integráció és a specializáció csökkentheti a kisebb termelők versenyképességi és finanszírozási hátrányát • Jelentős technológiai és munkaszervezési fejlesztési lehetőségek a munkaerő hatékonyságának javítására • Egységes és magas színvonalú, ellenőrzött minőségű, egészséges haltermékek iránti kereslet növekedése az EU-ban és Magyarországon • Termásvízhasználat fokozása, további lehetőségek kiaknázása, ami komparatív előny a nemzetközi akvakultúrában • Kihasználatlan lehetőségek a megújuló energia hasznosítása terén • Innováció adta lehetőségek és eredmények bevezetése az ágazatban • Változásmenedzsment-módszertanok bevezetése az ágazatban • Horgászigenyekhez alakított termelési szerkezet kialakítása • Növekvő fogyasztói igény a megbízható, nyomon követhető, helyi termékek iránt • Helyi, térségi (lokális) értékesítés, mozgó boltok kereskedelemben integrálása • Új, potenciális piaccal rendelkező halfajok termelésbe vonása

	• Ponty, mint környezetbarát, magyar termék újra gondolása, új termékek bevezetése az import termékek mintája alapján • Feldolgozott, illetve konyhakész termékek iránti kereslet növekedése • A fogyasztók fokozódó tudatossága az egészséges táplálkozással és fenntarthatósággal kapcsolatban • Ellátatlan területek, kihasználatlan piaci szegmensek bevonása a halértékesítésbe • A hazai feldolgozott haltermékek piaci részesedésének növelése innovatív feldolgozó és termelő technológiák alkalmazásával és a meglévő feldolgozó üzemek modernizálásával • A könnyen elkészíthető, konyhakész termékek hozzájárulhatnak a halfogyasztás növeléséhez • Egységes ágazati marketinggel tovább növelhető a halfogyasztás, a versenyképesség és a piaci pozíció • A haltermékek promotálása, marketing eszközök bevonása a népszerűsítésbe • Minősítő védjegy bevezetése és az ebből fakadó piaci előnyök kihasználása • Innovációs szükséglet megjelenése a termelésben • Intenzív rendszerek technológiai fejlődése gyors • Változó piaci és fogyasztói igények miatti termékfejlesztés • A tógazdasági termelés felértékelődése EU szinten, a körkörös akvakultúrában rejlő K+F+I lehetőségek kiaknázása • Nemzetközileg bevált innovatív fejlesztések adaptálása • Az ágazat szereplőinek nemzetközi tapasztalatszerzése • Ágazati jövőkép és stratégia kidolgozása az innováció területén • Tudományos megalapozás és monitoring rendszer igényének megjelenése a természetesvízi halgazdálkodásban • Meglévő export lehetőségek • Létező logisztikai háttér felhasználása egyes (pl. fagyasztott) haltermékek terjesztésében (elsősorban a kiskereskedelem irányába történő kisebb mennyiségek költséghatékony értékesítéséhez) • A halas marketing jól illeszthető más ágazatok által kialakított stratégiához • Új (modern) marketing eszközök jól illeszthetők a hal marketinghez (pl. közösségi média) • Édesvízi halfajok fogyasztása mélyen tradicionális jellegű • A hal, mint egészséges táplálék, a halászlé, mint hungarikum jól promotálható • Generációspecifikus marketingakciók • A szigorodó környezetvédelmi szabályok rákényszerítik az ágazati szereplőket a technológiai megújulásra és a fenntarthatóbb gazdálkodásra. • COVID-19 pandémia pozitív hatása a közvetlen értékesítés növekedésére és a helyi termelés fontosságának tudatosításában
--	---

SWOT VESZÉLYEK	• Alacsony és szezonális jellegű halfogyasztás • Termelési költségek árbevétel szintjét meghaladó növekedése az innováció elmaradása miatt • Olcsó import hal és feldolgozott haltermékek előnyben részesítése a fogyasztók által • A piaci verseny erősödése, korábban nem ismert versenytársak megjelenése • A vízhasználat racionalizációjának elmaradása miatt a vízdíjak növekedése • Természetvédelmi szempontú jogi, termelési korlátozások és állategészségügyi veszélyek • Klímaváltozás okozta szélsőséges időjárás (hőmérséklet, csapadékmennyiség állandó változása), természeti katasztrófák, pandémiák • Elmaradt bevétel a halfogyasztó állatok jelenléte miatt • Jelentős adminisztrációs teher • Import halakkal új betegségek behurcolása • A termásvízhasználattal kapcsolatosan vannak jogi anomáliák • Előregedő szakembergárda, a generációváltás hiánya • A kisebb üzemek létesítésének ellehetetlenítése a szigorú előírások miatt • A magyar haltermékek belpiaci és külpiaci marketingjének alacsony mértéke • A tógazdasági haltermelés alacsony K+F+I igénye • Költségvetési fenntartási források nem megfelelő szintje • A K+F+I csekély attraktivitása tehetséges fiatalok számára • K+F+I forrás permanens hiánya • Alacsony érdekérvényesítési képesség az értékesítési láncban • A fogyasztókhöz (elsősorban a vendéglátóiparba) nem legális úton kerülő hal veszélyezteti a haltermékek piacát • Nemzetközileg ismert marketing hiánya • Hosszú távon az ágazat pontyközpontúsága kockázatot jelenthet, különösen, ha a ponty termelése továbbra is a hagyományos, kevésbé innovatív módon történik • COVID-19 pandémia negatív hatása az élőhal exportra és az input kereskedelemre • A generációváltási hatások kezelésének elmaradása • Előre nem látható, közegészségügyi vagy egyéb rendkívüli események, környezeti válság bekövetkezése
Szükségletek azonosítása SWOT alapján	Mivel az édesvízi akvakultúra beruházások egyre nagyobb szerepet kapnak az egészséges ételkészítés (halhús) keresletének kielégítésében, mérsékelve a tengeri túlhalászás következtében fellépő káros hatásokat, szükséges új, a termelést segítő és kiszolgáló akvakultúra-létesítmények (főként recirkulációs rendszerű és kombinált intenzív-extenzív) létrehozása. Mindemellett nélkülözhetetlen a meglévő akvakultúra-létesítmények helyreállítása és felújítása, továbbá az olyan eszközbeszerzések

	támogatása, amelyek a gazdaságok korszerűsítéseként szolgálnak, növelik a termelési hatékonyságot, a kapacitást és ezáltal a versenyképességet, továbbá a vadon élő ragadozóktól való védelmet is szolgálják. Elengedhetetlen az akvakultúra-ágazatban dolgozók munka-, higiéniai- és biztonsági körülményeinek javítása is. Fontos a fenntartható akvakultúrával foglalkozó új vállalkozások létrehozásának és - a Biodiverzitás Stratégiával összhangban - a vállalkozások környezettudatos gazdálkodásra ösztönzése, az energiahatékonyságot, a költségtakarékosságot és a megújuló energiahordozók felhasználását szolgáló beruházások támogatása. A támogatandó beruházások legfőbb iránya az energiahatékonyság növelése, a vizek jó minőségének megőrzése, a károsanyag-kibocsátás csökkentése, a víztakarékos technológiák alkalmazása és a hulladékhasznosítás. Szükséges a multifunkcionális halgazdaságok fejlesztésének támogatása, a diverzifikáció elősegítése, mivel a több lábon álló tógazdaságok jelentős mértékben hozzájárulhatnak a vidéki lakosság megélhetésének javításához is, elsősorban a tavakra irányuló turizmus fokozásával, illetve a munkahelyek számának növelésével. Jó piaci potenciállal rendelkező új akvakultúra fajok termelésbe vonásával bővíthető a haltermékválaszték, ezért fontos a változó piaci igényeknek megfelelő új és innovatív akvakultúra-termékek és technológiák fejlesztése és gyakorlati alkalmazásának támogatása. Szükséges a minőség javítása és a hozzáadott érték emelése, a magas feldolgozottsági fokú, konyhakész, attraktívan és higiénikusan csomagolt haltermékek előállítása a halfogyasztás növelése céljából. A kor előrehaladtával szükséges a digitális technológiák integrálása az intenzív és tógazdasági termelésben, amely könnyebbé teszi a digitális adatgyűjtést, elemzést és kontrollt is. Az ágazat igényei által indukált K+F+I programok kidolgozása és megvalósítása nélkülözhetetlen a tudás- és innováció alapú társadalom és gazdaság kiépítéséhez. Az innovatív takarmánygyártási és takarmányozási technológiák bevezetése, az új vagy jelentősen tökéletesített termékek, új vagy továbbfejlesztett feldolgozási technológiák kialakítása mellett fontos a génmegőrzés támogatása is. A kutatási eredmények gyakorlatba való átültetése céljából pedig elengedhetetlen a vállalkozások, halgazdálkodók és kutatóhelyek együttműködésének támogatása. A klímaváltozás következtében tovább terjedhetnek a nem őshonos invazív halfajok, újak jelenhetnek meg, emellett a szélsőséges időjárási jelenségek különösen a tógazdaságokat érintik, nemcsak a vízgazdálkodás szempontjából, hanem az új halbetegségek megjelenése vagy a meglévők negatív hatásainak erősödése okán. Az ágazat ellenálló képességének növelését a klímaváltozás okozta szélsőséges időjárási viszonyokkal (hőmérséklet, csapadékmennyiség állandó változása), természeti katasztrófákkal és a pandémiák káros hatásaival szemben az akvakultúra diverzifikációjának támogatásával és a biodiverzitás növelésével lehet elérni. Kiemelten fontos a halastavi akvakultúra komplex környezeti értékteremtésének támogatása, az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal
--	--

	összefüggésben felmerült jelentős többletköltségek és/vagy bevételkiesés ellentételezése. A NATURA 2000 területeken található halastavak esetében azok természetközeli kezelése hozzájárul a halastavi ökoszisztémákhoz kapcsolódó, természetvédelmi szempontból jelentős növényfajok élőhelyének, valamint az állatfajok élő-, táplálkozó- és költőhelyének biztosításához és védelméhez. A fogyasztás növelése érdekében szükséges a feldolgozó kapacitások növelése és a meglévő kapacitások kihasználtságának javítása, emellett a fő halfeldolgozási tevékenység során keletkező melléktermékek feldolgozásának támogatása. A halhús könnyebb elérhetősége érdekében támogatni szükséges a helyi termelést – feldolgozást – direkt értékesítést, halboltok létesítésével, mozgó árusítással és megfelelő színvonalú szállítóeszközök biztosításával. Indokolt folytatni a fenntartható halászati és akvakultúra-termékek népszerűsítését, az ágazat társadalmi ismertségét és elismertségét elősegítő kommunikációs és promóciós kampányt, amely az egészségtudatos magatartás kialakítását is segíti. Fontos szempont a krízishelyzetek kezelése kompenzációs támogatásokkal az ágazat versenyképességének megtartása érdekében. Magyarország nem veszi igénybe a CLLD eszközt és tenger nélküli tagállamként nem tervez intézkedéseket a 4. prioritás keretében sem.
Indokolás	A magyarországi halgazdaságok üzemi formájára jellemző, hogy haltenyésztéssel az ivadékneveléstől az étkezési hal előállításáig foglalkoznak. A tengeri túlhalászás következményeként a halhúsfogyasztást egyre inkább az akvakultúras haltermelés elégítheti ki, ezért a MAHOP Plusz célja a SWOT analízis megállapításai alapján és azzal összhangban a meglévő termelői bázisok és a halfeldolgozással foglalkozó vállalkozások fejlesztése, valamint az előző időszakhoz képest több új termelői bázis és feldolgozó üzem létrehozása, amely a hazai halgazdálkodók versenyképességének növelését is elősegíti. Magyarország haltermelésének gerincét a tógazdaságok adják, amelyek hozzájárulnak a vidéki területeken a munkahelyteremtéshez, így a MAHOP Plusz a munkakörülmények javítására és stabilitására irányuló beruházásokat is támogatni kívánja, beleértve a multifunkciós tógazdaságok beruházásait is. Fontos kiemelni, hogy hazánk természeti adottságai alapján az intenzív üzemi termelés keretében lehetőség nyílik a geotermikus energia és a termálvizek haltermelésben való használatának, hulladékhő-források másodlagos hasznosítására is, ami egész évben lehetővé teszi az intenzív rendszerekben a nagy biztonságú haltermelést, ezzel biztosítva a folyamatos halellátást. Az EU „Kék gazdaságra” vonatkozó jelentésével összhangban a biodiverzitás és ökoszisztéma-szolgáltatás megőrzése és növelése mellett, erősítve a „Termelőtől a fogyasztóig” stratégia célkitűzéseit is, az akvakultúra fenntarthatóságához nélkülözhetetlen a megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezetterhelés csökkentése a

	felhasznált víz, illetve a felhasznált vegyszerek, antibiotikumok és más gyógyszerek mennyiségének csökkentése, illetve az elfolyóvíz minőségének javítása révén. Az új fajok termelésbe vonása, az innovatív technológiákat alkalmazó haltermelés fejlesztése, a halfeldolgozás és a halboltok létesítésének támogatása hozzájárul a fogyasztók minőségi haltermékekkel való ellátásához, és a konyhakész, szálkamentes, nagy hozzáadott értékű feldolgozott haltermékek belföldi értékesítése a halfogyasztás növekedését is szolgálja. Ezt fontos erősíteni a 2007 óta jól működő kommunikációs és promóciós kampánnyal, amelynek azonban – kapcsolódva az akvakultúrát népszerűsítő uniós kampányhoz – ki kell terjednie az akvakultúra tevékenységének és hatásainak bemutatására is. A MAHOP Plusz kiemelt hangsúlyt fektet a kutatás és termelés közötti tudástranszfer erősítésére, illetve a további tudományos ismeretek létrehozására a K+F+I projektek támogatása által, ami a Horizont Európa keretprogrammal is összhangban áll és a halgazdálkodási ágazat fejlődését eredményezi a termelésbe és feldolgozásba bevezethető innovatív technológiákkal és eljárásokkal. Az éghajlatváltozás halgazdálkodási ágazatot negatívan érintő hatásait a MAHOP Plusz az akvakultúra diverzifikációja mellett a biodiverzitás növelésével kívánja csökkenteni, megelőzni. A biológiai sokféleség fenntartásában fontos szerepet játszik az édesvízi akvakultúra, különös tekintettel a tógazdálkodásra és a kombinált intenzív-extenzív rendszerekre. E rendszerek fejlesztésénél kiemelt szempont a környezeti hatások minimalizálása, a környezetbarát gazdálkodási módok alkalmazása. A halastórendszerek a vízgazdálkodás javítása, a vízkészletek megőrzése és az árvíz-, belvíz- és aszálykárok mérséklése mellett a klíma temperálásához is hozzájárulnak. A környezetvédelmi hatások mellett a tógazdaságok jelentős természetvédelmi funkciókat is biztosítanak, amely funkciók fenntartásában fontos szerepe van a tógazdálkodási művelés intenzitásának is. A tógazdálkodás természetvédelmi jelentőségét mutatja, hogy a hazai üzemelő halastavak mintegy 50%-a országos jelentőségű védett területen, 70%-a NATURA 2000 területen fekszik, amelyek kijelölése jelentős részben éppen a halastavak által biztosított élőhelyek miatt történt. Az EU célkitűzéseinek elérése érdekében elengedhetetlen a vizes élőhelyek fokozott megőrzése és fejlesztése, a halastavi ökoszisztémákhoz kapcsolódó természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok élőhelyeinek kiemelt védelme. Mindez a gazdálkodóknál többletkiadást és elmaradt jövedelmet eredményez és azzal a veszéllyel jár, hogy a termelők felhagynak a jelentős ökológiai értékeket fenntartó tógazdasági haltenyésztéssel, és intenzívebb termelési módokra vagy más gazdálkodási ágazatokra állnak át. Ez nagymértékű biodiverzitás-vesztést és az ökológiai szolgáltatások szintjének jelentős visszaesését eredményezné. Erre tekintettel kiemelt hangsúlyt kell fektetni a halastavak ökológiai szolgáltatásainak értékére és ezek legalább részbeni támogatására. A COVID-19 koronavírus-járvány következtében a hazai halászati és akvakultúra-ágazatot különösen súlyosan érintették a kereslet jelentős
--	---

	visszaesése által előidézett piaci zavarok. Termelői összefogással, termelői szervezetek létrehozásával, egységes piaci fellépéssel mérsékelhetőek a jövőbeli negatív hatások. A világban bekövetkező váratlan és rendkívüli események esetén szükséges olyan támogató intézkedések megtétele, amelyek elősegítik az ágazat ellenállóbbá válását. Ahogy az a PM-ben is szerepel, Magyarország nem rendelkezik olyan összefüggő területekkel, ahol a népesség elegendő százaléka él halászatból és akvakultúrából, ezért nem veszi igénybe a CLLD eszközt, így nem tervezünk intézkedést a 3. prioritás keretében. Tenger nélküli tagállamként Magyarország nem tervez intézkedéseket a 4. prioritás keretében sem.
--	---

2. Prioritási tengelyek

2.1. 1. Prioritás – A fenntartható halászat támogatása és a vízi biológiai erőforrások helyreállításának és védelmének előmozdítása

2.1.1. Egyedi célkitűzés: 1.4. A hatékony halászati ellenőrzésnek és végrehajtásnak – a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelmet is beleértve –, valamint a tudásalapú döntéshozatal számára megbízható adatok rendelkezésre állásának az előmozdítása

2.1.1.1. Beavatkozási területek

A kapcsolódó fellépéstípusok

Beavatkozási terület: 10. Ellenőrzés és végrehajtás

Intézkedés típusa: 1.4.1. Halászati ellenőrzés és nyomon követés támogatása

A „Termelőtől a fogyasztóig” stratégia céljainak megvalósulását szolgálja az arra irányuló ellenőrzés megvalósulása, hogy a különböző halfeldolgozó, halértékesítő helyeken csak olyan hal kerüljön feldolgozásra, illetve értékesítésre, amelynek kifogása jogszerű, származása igazolt, és útja a teljes termelési láncban nyomon követhető, mivel ez az élelmiszer-csalás elleni intézkedésekhez és a „biztonságosabb” halfogyasztásához is hozzájárul. A NAS-ban megfogalmazott célkitűzésekkel összhangban támogatni kívánjuk a nyomonkövethetőség digitális eszközökkel történő javítását (pl. QR-kód alapú nyomonkövethetőségi rendszer kiépítése).

A Biodiverzitás Stratégiával összhangban a természetes vizeink (folyókák és állóvizeink) ökoszisztémájának és a biológiai sokféleségének megóvása érdekében az ellenőrzések kiterjednek arra, hogy a természetes vizeinkbe (9800 vízfolyás 52 ezer km, 3500 állóvíz 1685 négyzetkilométer) a halgazdálkodási hatóság által jóváhagyott halgazdálkodási tervben szereplő halfajok kerülhessenek telepítésre, a hatóság által jóváhagyott korosztályban és mennyiségben. Az ellenőrzésekkel megakadályozható azt is, hogy idegenhonos invazív halfajok kerüljenek telepítésre, továbbá biztosítható, hogy az ívási időszakban a különböző halfajok fogási tilalma betartásra kerüljön. Hazánk folyói kiterjedt árterülettel rendelkeznek. Az áradások levonulása után az ártereken a folyók halállományának egy része kintreked, ebben az esetben a halmentés a halgazdálkodásra jogosult feladata. Az ellenőrzés kiterjed arra is, hogy a halgazdálkodásra jogosultak eleget tesznek-e ezen jogszabályi kötelezettségüknek.

Az ellenőrzések elvégzéséhez, az adatok gyűjtéséhez és feldolgozásához elengedhetetlen az informatikai eszközök (többek között számítógépes hardver és szoftver) beszerzése és üzembe helyezésének támogatása mellett az egyéb, az ellenőrzési feladatok ellátásához szükséges eszközök fejlesztésének, beszerzésének és üzembe helyezésének támogatása, a lefoglalt élő hal ideiglenes tárolására irányuló eszközbeszerzés és beruházás lehetőségének megteremtése, valamint a képzéseken és szakmai rendezvényeken történő részvétel biztosítása.

Beavatkozási terület: 11. Adatgyűjtés és adatelemzés, valamint a tengerrel kapcsolatos ismeretek bővítése

Intézkedés típusa: 1.4.2. Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása

A KHP végrehajtása érdekében és tudományos elemzés céljából továbbra is támogatni kívánjuk az adatgyűjtést, -kezelést és -felhasználást. Az EU legfontosabb stratégiáiban előírt célok elérése érdekében azonban javítani szükséges a halgazdálkodási adatok gyűjtését és kiértékelését. Cél az adatok és az elemzések jobb felhasználása a zöld és digitális technológiákba és gyakorlatokba történő beruházások előtérbe helyezése révén.

Kulcsfontosságú, hogy adatokat gyűjtsünk a „Termelőtől a fogyasztóig” és a Biodiverzitás Stratégiák célkitűzéseire hozzájáruló tevékenységekről és más fenntarthatósági mutatókról. Mindez lehetővé teszi a gazdaságok összehasonlítását az ágazati átlagokkal és visszajelzést, iránymutatást nyújt a termelőknek, amely által csökkenni fog a beruházási kockázat, és mindez elő fogja segíteni a fenntartható gyakorlatokat a halászati és akvakultúra-ágazatban. Az akvakultúra termékekre vonatkozó adatok elemzése, a tógazdasági haltermelés jövedelemtermelő képességének felmérése, a bruttó hazai haltermelés előrejelzés az ágazat teljesítményének nyomon követését segítik, és ezen tapasztalatok felhasználása a döntéshozóknak is alapul és segítségül szolgál.

A biológiai sokféleség csökkenése elleni küzdelemnek is megbízható tudományos alapokon kell nyugodnia, amelyhez elengedhetetlen a minőségi adatgyűjtés, valamint az együttműködés és a jól bevált tapasztalatok cseréje a tagállamok között.

Az adatszolgáltatók terheinek csökkentése és a rendszerek közötti adatáramlás gyorsítása céljából tovább kívánjuk fejleszteni a már meglévő, komplex és az édesvízi akvakultúra helyzetéről minden szempontból kielégítő, pontos képet adni tudó adatgyűjtési és adatkezelési rendszereket önálló online felülettel.

Az adatok gyűjtéséhez és feldolgozásához elengedhetetlen továbbá az informatikai eszközök (többek között számítógépes hardver és szoftver) beszerzése és üzembe helyezésének támogatása mellett az egyéb, az adatgyűjtési feladatok ellátásához szükséges eszközök fejlesztésének, beszerzésének és üzembe helyezésének támogatása, valamint a képzéseken és szakmai rendezvényeken történő részvétel biztosítása.

A fő célcsoportok

- közjogi szerv

Az egyenlőséget, a befogadást és a megkülönböztetés mentességet garantáló tevékenységek

Az egyenlő esélyek előmozdítása, mindenfajta nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékossgon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés mentesség a projektek kiválasztása során teljes körűen érvényesül.

A Monitoring Bizottság a kiválasztási kritériumok jóváhagyása útján biztosítja az alapelvek érvényesülését valamennyi intézkedés tekintetében.

A célzott területek azonosítása, ideértve a területi eszközök tervezett felhasználását is

A tervezett intézkedések a halgazdálkodási ágazatra vonatkozó adatok gyűjtését és a halászati ellenőrzést foglalják magukba, Magyarország teljes területét lefedve.

Régióközi, határon átnyúló és transznacionális fellépések

Magyarország nem tervez ilyen jellegű fellépéseket.

A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

Magyarország nem tervez pénzügyi eszközöket alkalmazni tekintettel a MAHOP Plusz alacsony költségvetésére, továbbá figyelembe véve az ágazati igényeket, amely szerint az ágazati szereplők a projekteket a vissza nem térítendő támogatásból kívánják megvalósítani.

2.1.1.2. Mutatók

2. táblázat: Kimeneti mutatók						
Prioritás	Egyedi célkitűzés	Azonosító	Mutató	Mértékegység	Mérföldkő (2024)	Cél (2029)
P1	1.4. A hatékony halászati ellenőrzésnek és végrehajtásnak – a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelmet is beleértve –, valamint a tudásalapú döntéshozatal számára megbízható adatok rendelkezésre állásának az előmozdítása	CO 01	A műveletek száma	db	2	2

3. táblázat: Eredmény mutatók									
Prioritás	Egyedi célkitűzés	Azonosító	Mutató	Mértékegység	Kiindulási érték vagy referencia-érték	Referencia év	Cél (2029)	Adatforrás	Megjegyzések
P1	1.4. A hatékony halászati ellenőrzésnek és végrehajtásnak – a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelmet is beleértve –, valamint a tudásalapú döntéshozatal számára megbízható adatok rendelkezésre állásának az előmozdítása	CR 08	Kedvezményezett személyek	fő	0	2020	45	IH	Azon személyek száma, akik közvetlen „haszonélvezői” az ETHAA támogatásával végzett tevékenységeknek, például oktatásnak, képzésnek. (1.4.1 és 1.4.2 intézkedés)
		CR 12	„Az adatok gyűjtésére, kezelésére és felhasználására” szolgáló rendszer hatékonysága	ordinális skála	0	2020	2	DCF Nemzeti Kapcsolattartó	Az állami hatóságok, hivatalok és kapcsolódó szervek képessége az adatgyűjtésre vonatkozó 2017/1004/EU rendelet és a kapcsolódó jogszabályok követelményeinek teljesítésére. (1.4.2 intézkedés)
		CR 15	Telepített vagy továbbfejlesztett ellenőrzési eszközök	db	0	2020	5	IH	A kedvezményezett(ek) által ETHAA támogatással telepített vagy továbbfejlesztett elektronikus nyomkövető és jelentési rendszerek száma összesen. (1.4.1 intézkedés)
		CR 19	Az irányítási kapacitás javítását célzó intézkedések	db	0	2020	10	IH	A kedvezményezett által a szakmai beszámoló jelentési időszakában végrehajtott intézkedések összes száma. (1.4.1 és 1.4.2 intézkedés)
		CR 21	Rendelkezésre bocsátott adatkészletek és szakvélemények	db	0	2020	50	IH	Az ETHAA támogatással rendelkezésre bocsátott adathalmazok, valamint a tudományos és szakmai publikációk száma. (1.4.2 intézkedés)

2.1.1.3. A program uniós forrásainak indikatív bontása beavatkozási terület szerint

Prioritás	Egyedi célkitűzés	Kód	Beavatkozási terület	Összeg (EUR)
P1	1.4. A hatékony halászati ellenőrzésnek és végrehajtásnak – a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelmet is beleértve –, valamint a tudásalapú döntéshozatal számára megbízható adatok rendelkezésre állásának az előmozdítása	10.	Ellenőrzés és végrehajtás	2 800 000
		11.	Adatgyűjtés és adatelemzés, valamint a tengerrel kapcsolatos ismeretek bővítése	2 800 000

2.1.2. Egyedi célkitűzés: 1.6. Hozzájárulás a vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelméhez és helyreállításához

2.1.2.1. Beavatkozási területek

A kapcsolódó fellépéstípusok

Beavatkozási terület: 1. A környezetre gyakorolt negatív hatások csökkentése és/vagy hozzájárulás a környezetre gyakorolt pozitív hatásokhoz, továbbá a jó környezeti állapothoz való hozzájárulás

Intézkedés típusa: 1.6.1 A fenntartható természetesvízi halgazdálkodás támogatása

A VKI és a Biodiverzitás Stratégia céljainak elérése érdekében többet kell tenni az édesvízi ökoszisztémák és a folyók természetes funkcióinak helyreállítása terén. Ennek érdekében a fenntartható természetesvízi halgazdálkodás keretében támogatni kívánjuk a természetesvízi környezet regenerációját és a biodiverzitás fenntartását és megőrzését. A természetesvízi halgazdálkodás alapja a tudatos és kontrollált élőhelyfejlesztés, amelynek pragmatikus betartása és véghezvitele mindehhez hozzájárul. Célunk az elsősorban tudományos alapokon nyugvó és innovatív halgazdálkodási gyakorlatok kialakítása, az adott élőhelyi sajátosságokhoz igazodó, tervezett fejlesztések, műszaki beavatkozások menedzselése és a fenntartható természeti értékek megőrzése, óvása és fejlesztése a frekvenciált pontokon.

Az EU elsődleges célja a halvándorlást akadályozó műtárgyak eltávolítása vagy átalakítása, valamint a víz és az üledék áramlásának javítása, amelynek eléréséhez 2030-ig legalább 25 000 km-nyi folyószakaszon helyre kívánják állítani a szabad vízáramlást. E céllal összhangban, a biológiai sokféleség megőrzése érdekében támogatni kívánjuk az ívőhelyek/halbölcsők létrehozását (tervezés, kivitelezés, üzembe helyezés), a meglévők műszaki fejlesztését, helyreállítását (azaz olyan statikus vagy mozgó létesítmények építését/telepítését, korszerűsítését, amelyek az ott élő halfajok populációinak a regenerálódását szolgálják), továbbá az elavultak eltávolítását. Fontosnak tartjuk a halgazdálkodási vízterületek kezelését, helyreállítását és monitoringját a vándorló fajok ívási helyei és vándorlási útvonalai vonatkozásában. A vándorló halfajok (pl. tokfélék) vándorlását, illetve a honos halállomány vándorlását akadályozó mesterséges vízi létesítmények közvetlen környezetében ún. hallépcsőket, vízi halfolyosókat kívánunk kialakítani.

A halgazdálkodással érintett víztereken ún. halgazdálkodási kíméleti területeket hoznánk létre, és a meglévőkön természetvédelmi célú műszaki fejlesztéseket hajtanánk végre, különös tekintettel az ott élő halfajok reprodukciójára.

Olyan sürgősség védelmi/rehabilitációs intézkedéseket eszközölnénk, amelyek a vízi biológiai sokféleséget és a vízi ökoszisztémákat ért károk helyreállítására vonatkoznak, különös tekintettel az olyan havária helyzetekre, mint a vízszennyezések és járványos megbetegedések miatt bekövetkezett halpusztulások, árvizek, aszály és vízhiány sújtotta vízterek, egyéb okokból a víztereken bekövetkező drasztikus változások (pl. folyószabályozás, feltöltődés, feliszapolódás, földcsuszamlás, gátszakadás).

A nyilvántartott halgazdálkodási területek esetén támogatjuk a partvédelem céljából nád/sás szegélyek kialakítását és a meglévők rekonstrukcióját is.

Célunk továbbá a haleltartó képesség és az őshonos állományok természetes szaporodási feltételeinek javítása, az invazív, idegenhonos halfajok visszaszorítására irányuló tevékenységek támogatása, valamint az invazív és idegenhonos halfajok állományát szabályozó ökológiai halászat eszközeinek megújítása, fejlesztése.

A fenti célok megvalósulásának nyomonkövetéséhez támogatni kívánjuk a halgazdálkodási célú monitorozó rendszer kiépítését, valamint a célok megvalósításához szükséges gép- és eszközbeszerzéseket.

A fő célcsoportok

- horgászszövetség
- horgászszövetséggel konzorciumban a halgazdálkodási hasznosító horgászszervezetek, valamint a horgászszövetség közjogi szervezet stratégiai partnerei

Az egyenlőséget, a befogadást és a megkülönböztetés mentességet garantáló tevékenységek

Az egyenlő esélyek előmozdítása, mindenfajta nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés mentesség a projektek kiválasztása során teljes körűen érvényesül. A Monitoring Bizottság a kiválasztási kritériumok jóváhagyása útján biztosítja az alapelvek érvényesülését az egyes intézkedések tekintetében.

A célzott területek azonosítása, ideértve a területi eszközök tervezett felhasználását is

A tervezett intézkedések a természetesvízi halgazdálkodással érintett NATURA 2000 területek és más természetvédelmi oltalom alatt álló vízterületek, valamint az ezekbe a kategóriákba nem sorolt természetes vizek rehabilitációjára irányul Magyarország teljes területén.

Régióközi, határon átnyúló és transznacionális fellépések

Magyarország nem tervez ilyen jellegű fellépéseket.

A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

Magyarország nem tervez pénzügyi eszközöket alkalmazni, tekintettel a MAHOP Plusz alacsony költségvetésére, továbbá figyelembe véve azt, hogy a tervezett intézkedések közjogi szervezeteknek szólnak.

2.1.2.2. Mutatók

2. táblázat: Kimeneti mutatók						
Prioritás	Egyedi célkitűzés	Azonosító	Mutató	Mértékegység	Mérföldkő (2024)	Cél (2029)
P1	1.6. Hozzájárulás a vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelméhez és helyreállításához	CO 01	A műveletek száma	db	4	12

3. táblázat: Eredmény mutatók									
Prioritás	Egyedi célkitűzés	Azonosító	Mutató	Mértékegység	Kiindulási érték vagy referencia-érték	Referencia év	Cél (2029)	Adatforrás	Megjegyzések
P1	1.6. Hozzájárulás a vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelméhez és helyreállításához	CR 08	Kedvezményezett személyek	fő	0	2020	10	IH	Azon személyek száma, akik közvetlen „haszonélvezői” az ETHAA támogatásával végzett tevékenységeknek, például új gépek/eszközök használatának. (1.6.1 intézkedés)
		CR 10	A jó környezeti állapothoz hozzájáruló, ezen belül a természet helyreállítása, megőrzésére, az ökoszisztémák védelmére, a biológiai sokféleségre, valamint a állategészségre és -jólétre irányuló intézkedések	db	0	2020	24	IH	A művelet alatt végrehajtott egyes tevékenységek, intézkedések összesített száma. (1.6.1 intézkedés)

2.1.2.3. A program uniós forrásainak indikatív bontása beavatkozási terület szerint

Prioritás	Egyedi célkitűzés	Kód	Beavatkozási terület	Összeg (EUR)
P1	1.6. Hozzájárulás a vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelméhez és helyreállításához	1.	A környezetre gyakorolt negatív hatások csökkentése és/vagy hozzájárulás a környezetre gyakorolt pozitív hatásokhoz, továbbá a jó környezeti állapothoz való hozzájárulás	4 200 000

2.2. 2. Prioritás – A fenntartható akvakultúra-tevékenységeknek, valamint a halászati és akvakultúra-termékek feldolgozásának és piaci értékesítésének előmozdítása, ezáltal hozzájárulva az Unió élelmezésbiztonságához

2.2.1. Egyedi célkitűzés: 2.1. A fenntartható akvakultúra-tevékenységek előmozdítása, különös tekintettel az akvakultúrák termelés versenyképességének megerősítésére, biztosítva ugyanakkor e tevékenységek hosszú távú környezeti fenntarthatóságát

2.2.1.1. Beavatkozási területek

A kapcsolódó fellépéstípusok

Beavatkozási terület: 2. A gazdaságilag életképes, versenyképes és vonzó halászati, akvakultúra és halfeldolgozó ágazatokhoz szükséges feltételek elősegítése

Intézkedés típusa: 2.1.1 Akvakultúra beruházás támogatása

A lakosság halellátásában az akvakultúra ágazat szerepe a tengeri túlhalászás következményeként növekszik, így célunk az akvakultúra termelés növelése a termelőkapacitások gazdaságilag és környezetileg fenntartható bővítése révén. Ezért a NAS-ban foglaltakkal összhangban támogatjuk a termelési célú beruházásokat, az akvakultúra telepek létrehozását, felújítását, fejlesztését, a meglévő halastavak helyreállítását, a gép- és eszközbeszerzést, továbbá a kombinált intenzív-extenzív, multifunkcionális, integrált (pl. IMTA) haltermelési rendszereket. Az intenzív üzemek létesítésével többféle halfaj termelése lehetséges minimális környezeti hatás mellett, és kisebb átalakítással jobban tudnak alkalmazkodni a piaci kereslet változásaihoz, folyamatos halellátást biztosítva. A multifunkcionális tógazdaságok támogatásával elősegítjük a gazdálkodók több lábbon állását, így a haltermelés mellett a halgazdálkodás során létrejött természeti értékek bemutatására alapuló szolgáltatásokra is lehetőség nyílik.

További cél az ágazatban dolgozók munka- és biztonsági, higiéniai és egészségügyi körülményeinek javítása infrastruktúra beruházásokkal.

Az állatok egészségét és jólétét javító fejlesztések keretében támogatjuk az olyan eszközök beszerzését, amelyek a gazdaságok vadon élő ragadozóktól való védelmét szolgálják.

Támogatjuk a klímasemlegességi célok megvalósítását segítő környezetvédelmi beruházásokat, figyelemmel az energiahatékonyság növelésére, a CO₂ kibocsátás csökkentésére, a vállalkozások megújuló energiaforrásokra való áttérésének előmozdítására, a hulladékhasznosításra és a termálvíz haltermelési célra történő felhasználására. Fontos szempont a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt esetleges negatív hatás csökkentését eredményező beruházások (pl. zárt haltermelő rendszerek) támogatása a VKI-val összhangban, különös tekintettel az olyan beruházásokra, amelyek csökkentik a felhasznált víz, vegyszerek, antibiotikumok és más gyógyszerek mennyiségét, és javítják az elfolyóvíz minőségét.

Ösztönözzük a fenntartható akvakultúra vállalkozások létrehozását új gazdálkodók, és a fenntartható akvakultúrára áttérő új vállalkozások támogatása által.

A fogyasztók minőségi halhússal történő ellátása érdekében támogatjuk a termelt halfajok diverzifikációját, a termékek minőségének javítását, értékének növelését célzó beruházásokat. A haltermékek fogyasztókhoz történő hatékony eljuttatása érdekében támogatjuk az értékesítésre irányuló beruházásokat (halbolt, mozgó árusítás, part menti értékesítés, szállítóeszközök).

A digitális átállás érdekében támogatjuk az olyan beruházásokat, amelyek célja az adatgyűjtés, elemzés és kontroll műszaki és technológiai feltételeinek megteremtése.

Intézkedés típusa: 2.1.2 A tudásalapú akvakultúra fejlesztés támogatása

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásnak, a klímasemlegességnek, a fenntartható élelmiszereknek, a biológiai sokféleség és az egészséges szárazföldi vizek megőrzésének tudományos alapokon kell nyugodnia, ezért fontos a kutatási és innovációs beruházások támogatása. Ezek révén fejlesztjük a halgazdálkodás terén a zöld megoldásokat, amelyek segítik az ökoszisztémák állapotának javítását az emberi egészséghez való hozzájárulásuk érdekében.

Cél az innováció és technológiafejlesztés az akvakultúrában és a halegészségügyben, az EU legfőbb stratégiái, a „Horizont Európa” program és az ENSZ Millenniumi céljainak teljesítésére irányuló programok alapján, így többek között a kutatási szektor és a vállalkozások közötti együttműködés elősegítése az akvakultúra-termelésben használatos eszközök és technológiák színvonalának javításához hozzájáruló innovációk érdekében.

Olyan műszaki, tudományos, szervezeti ismeretek fejlesztését támogatjuk, amelyek többek között csökkentik a környezetre gyakorolt hatást, a haltermelő létesítményekből elfolyóvíz szervesanyag-tartalmát.

Támogatjuk a fenntartható erőforrás-hasznosításra irányuló, új vagy továbbfejlesztett termelési és feldolgozási technológiák és módszerek innovációját.

Mivel a tengeri túlhalászás miatt a halhús iránti igényt az akvakultúra elégítheti ki, támogatjuk a piaci potenciállal rendelkező új fajok termelésbe vonására, illetve piaci bevezetésére irányuló kutatásokat.

Az egészséges élelmiszerellátás érdekében célunk a halolaj- és hallisztfüggőség csökkentése innovatív takarmányozási technológiák bevezetésével.

Az ökoszisztémák védelme érdekében célunk a vízi élőlények genetikai alapjai megőrzésének és minőségi fejlesztésének támogatása a hazai akvakultúrában, a génbanki és genetikai vizsgálati tevékenység támogatásával.

A közös célok elérése érdekében elengedhetetlen a tudományt, a szakpolitikát és a gyakorlatot összekapcsoló partnerségek építése, amelyek a természet alapú megoldások mindennapokba történő bevezetését is szolgálják. Ezért támogatjuk a tudás- és tapasztalatcserét, és a gazdálkodókkal történő együttműködést a kutatási eredmények gyakorlati alkalmazása céljából a szükséges beruházásokkal együtt.

Beavatkozási terület: 1. A környezetre gyakorolt negatív hatás csökkentése a jó környezeti állapot elérése érdekében

Intézkedés típusa: 2.1.3 Halastavak természetiérték-fenntartó szerepének támogatása

Az ökoszisztémák védelme számottevő egészségügyi, társadalmi és gazdasági előnnyel jár az EU egésze számára. A globális felmelegedés felgyorsította az ökoszisztémák biológiai sokféleségének pusztulását, ezért védelmük érdekében erőteljesebb fellépés szükséges. Az uniós jog szerinti ökoszisztéma-alapú gazdálkodási megközelítés csökkentheti a halászat káros következményeit, különösen az érzékeny fajokra és élőhelyekre nézve. Az ökoszisztémák jó környezeti állapotának eléréséhez hozzátartozik a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv megfelelő végrehajtása is, ezért jelen intézkedés keretében célunk a kevésbé káros halgazdálkodási módszerek alkalmazása és a védett területeken természetmegőrzési célkitűzéseket követő gazdálkodási intézkedések bevezetése miatti **többletköltség vagy bevételkiesés kompenzálása.**

Magyarországon az akvakultúra termelés meghatározó részét a tógazdasági termelés biztosítja. Az üzemelő tóterület kiterjedése és a tógazdasági haltermelés volumene emelkedő tendenciát mutat. A halastavaink (beleértve a haltermeléssel hasznosított víztározókat is) természeti értékfenntartó szerepét támasztja alá, hogy az üzemelő halastó területek 50%-a országos jelentőségű védett természeti terület, a NATURA 2000 területek aránya pedig 70%. A halastavi ökoszisztémák aktív részeseiként a **halastavak élővilágának gazdasági jelentősége is van, amennyiben befolyásolni képesek a termelés eredményét.** Az utóbbi években a madarak károkozása mellett fokozatosan növekszik a halastavak vidraállománya, illetve egyéb alsóbbrendű gerincesek állománya, így az általuk okozott kár is egyre jelentősebb. A **halfogyasztók által okozott gazdasági kár** többértű. Az első a **halfogyasztás közvetlen** hatása, és a halfogyasztás következményeként kialakuló **hozamkiesés.**

A közvetlen hatáson túl jelentős a halastavakon megjelenő védett természeti értékek **közvetett** hatása is. Ide sorolhatók azok a **természetvédelmi korlátozások** (pl. töltés, csapolás, lehalászás korlátozása, halastavi munkák tér- és időbeni korlátozásai), **amelyek többletköltséget vagy bevételkiesést okoznak** a termelés során.

Amennyiben a tógazdálkodást folytató üzemek jövedelmezősége egy kívánatos szint alá csökken, csökkenni fognak az ökológiai szempontokat is figyelembe vevő, jó gazdálkodási gyakorlat elemei, ezzel együtt a halastavakhoz kötődő természeti értékek és szabályozó-fenntartó ökoszisztéma-szolgáltatások is. Ennek megelőzése érdekében az ETHAA-rendelet 26. cikkének (3) bekezdésével összhangban – legalább részben – 150 km² (15.000 hektár) tóterülettel számolva, 5 éves időszakra támogatjuk a természet- és környezetvédelmi, valamint a vízgazdálkodási korlátozásokból fakadó hozamkiesést és termelési költség-növekedést (4. sz. melléklet).

Ez a támogatás lehetővé teszi a szociális szolgáltatások és a környezetvédelmi célok teljesítéséből eredő gazdasági veszteségek kompenzálását. A halastavak vízfelesleg visszatartó funkciója a halastavak jó állapotának fenntartásával mérsékli a klímaváltozást és növeli az ellenálló képességet. A természetvédelmi követelmények teljesítése jelentősen csökkenti a termelési lehetőségeket. A felmerült veszteségek - legalább részbeni - ellentételezése enyhíti ezeket a következményeket és növeli a környezeti előnyöket.

A fő célcsoportok

2.1.1

- állami és magántulajdonú mikro-, kis- és középvállalkozás, őstermelő, egyéni vállalkozó, szövetkezet, családi gazdálkodó, egyéni cég
- közjogi szerv (pl. horgászszövetség)
- civil szervezet (pl. haltermelést végző horgászszervezet, horgászegyesület)

2.1.2

- állami és magántulajdonú mikro-, kis- és középvállalkozás, őstermelő, egyéni vállalkozó, szövetkezet, családi gazdálkodó, egyéni cég
- közjogi szerv (akvakultúra kutatással és/vagy oktatással foglalkozó)
- fentiek konzorciumban

2.1.3

- extenzív akvakultúrával foglalkozó: állami és magántulajdonú mikro-, kis- és középvállalkozás, őstermelő, egyéni vállalkozó, szövetkezet, családi gazdálkodó, egyéni cég, közjogi szerv (pl. horgászszövetség), civil szervezet (pl. haltermelést végző horgászszervezet, horgászegyesület)

Az egyenlőséget, a befogadást és a megkülönböztetés mentességet garantáló tevékenységek

Az egyenlő esélyek előmozdítása, mindenfajta nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékossgon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés mentesség a projektek kiválasztása során teljes körűen érvényesül.

A Monitoring Bizottság a kiválasztási kritériumok jóváhagyása útján biztosítja az alapelvek érvényesülését az egyes intézkedések tekintetében.

A célzott területek azonosítása, ideértve a területi eszközök tervezett felhasználását is

A tervezett intézkedések célja a hazai halgazdálkodási ágazat mikro-, kis- és középvállalkozásainak helyzetbe hozása a haltermelés növelésével, a megfelelő szakértelem biztosításával, valamint az innovációval és technológiafejlesztéssel Magyarország egész területén. Kiemelt hangsúlyt fektetnek az intézkedések Magyarország fenntartható akvakultúrájára és a természeti értékeink megőrzésére.

Régióközi, határon átnyúló és transznacionális fellépések

Magyarország nem tervez ilyen jellegű fellépéseket.

A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

Magyarország nem tervez pénzügyi eszközöket alkalmazni tekintettel a MAHOP Plusz alacsony költségvetésére, továbbá figyelembe véve az ágazati igényeket, amely szerint az ágazati szereplők a vissza nem térítendő támogatásból kívánják megvalósítani.

2.2.1.2. Mutatók

2. táblázat: Kimeneti mutatók								
Prioritás	Egyedi célkitűzés	Alap	Régió-kategória	Azonosító	Mutató	Mérési egység	Mérföldkő (2024)	Cél (2029)
P2	2.1. A fenntartható akvakultúra-tevékenységek előmozdítása, különös tekintettel az akvakultúrás termelés versenyképességének megerősítésére, biztosítva ugyanakkor e tevékenységek hosszú távú környezeti fenntarthatóságát	ETHAA	n.r.	CO 01	A műveletek száma	db	40	110

3. táblázat: Eredmény mutatók									
Prioritás	Egyedi célkitűzés	Azonosító	Mutató	Mértékegység	Kiindulási érték vagy referencia-érték	Referencia év	Cél (2029)	Adatforrás	Megjegyzések
P2	2.1. A fenntartható akvakultúra-tevékenységek előmozdítása, különös tekintettel az akvakultúrás termelés versenyképességének megerősítésére, biztosítva ugyanakkor e tevékenységek hosszú távú környezeti fenntarthatóságát	CR 04	Forgalomnövekedéssel érintett vállalkozások	db	0	2020	22	IH	Az ETHAA támogatásnak köszönhetően megnövekedett forgalmú vállalkozások száma. (2.1.1 intézkedés)
		CR 06	Létrehozott munkahelyek (személyek száma)	fő	0	2020	30	IH	Az ETHAA támogatásnak köszönhetően újonnan foglalkoztatottak száma az egyes foglalkoztatottak napi munkaideje és a foglalkoztatás hosszának egyszerűsített figyelembevételével. (2.1.1 intézkedés)
		CR 08	Kedvezményezett személyek	fő	0	2020	40	IH	Azon személyek száma, akik közvetlen „haszonélvezői” az ETHAA támogatásával végzett tevékenységeknek, például oktatásnak, képzésnek, új gépek/eszközök használatának. - Oktatás, képzés esetén (releváns intézkedés: 2.1.2) - Önálló gép/eszközbeszerzés esetén (releváns intézkedés: 2.1.1)
		CR 09	A jó környezeti állapothoz hozzájáruló, a biodiverzitás és az ökoszisztémák védelmét, megőrzését és helyreállítását célzó műveletek által érintett terület	km2	0	2020	150	IH	Az intézkedés keretében támogatásban részesített halastavak/haltermeléssel hasznosított víztározók nettó területadatainak összessége. (2.1.3 intézkedés)

		CR 14	A lehetővé vált innovációk (az új termékek, szolgáltatások, folyamatok, üzleti modellek vagy módszerek száma)	db	0	2020	25	IH	Az ETHAA támogatást követően bevezetett vagy tesztelt innovációk összes száma. (2.1.1 intézkedés)
		CR 21	Rendelkezésre bocsátott adatkészletek és szakvélemények	db	0	2020	10	IH	Az ETHAA támogatással rendelkezésre bocsátott adathalmazok, valamint a tudományos és szakmai publikációk száma. (2.1.2 intézkedés)

2.2.1.3. A program uniós forrásainak indikatív bontása beavatkozási terület szerint

Prioritás	Egyedi célkitűzés	Kód	Beavatkozási terület	Összeg (EUR)
P2	2.1. A fenntartható akvakultúra-tevékenységek előmozdítása, különös tekintettel az akvakultúrás termelés versenyképességének megerősítésére, biztosítva ugyanakkor e tevékenységek hosszú távú környezeti fenntarthatóságát	1.	A környezetre gyakorolt negatív hatások csökkentése és/vagy hozzájárulás a környezetre gyakorolt pozitív hatásokhoz, továbbá a jó környezeti állapothoz való hozzájárulás	13 580 000
		2.	A gazdaságilag életképes, versenyképes és vonzó halászati, akvakultúra és halfeldolgozó ágazatokhoz szükséges feltételek elősegítése	5 656 552

2.2.2. Egyedi célkitűzés: 2.2. A halászati és akvakultúra-termékek piaci értékesítésének, minőségének és hozzáadott értékének, valamint e termékek feldolgozásának előmozdítása

2.2.2.1. Beavatkozási területek

A kapcsolódó fellépéstípusok

Beavatkozási terület: 2. A gazdaságilag életképes, versenyképes és vonzó halászati, akvakultúra és halfeldolgozó ágazatokhoz szükséges feltételek elősegítése

Intézkedés típusa: 2.2.1 Termelői szervezetek létrehozásának támogatása

A hazai akvakultúra termelés szereplőinek aktivitása alacsony, jelenleg hiányoznak a termelői szervezetek. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a hazai halászati és akvakultúra-ágazatot érintő, a kereslet jelentős visszaesése által előidézett piaci zavarok termelői összefogással mérsékelhetőek lettek volna, továbbá az ágazati szereplők termelői szervezatként több pályázati lehetőséggel és magasabb támogatási intenzitással is élhettek volna. Minderre tekintettel támogatni kívánjuk a termelői szervezetek létrehozását, amelyek az érdekképviselési munka mellett piacszervezési feladatokat is felvállalhatnak, segítve tagjaik piacra jutását és erősítve piaci pozícióikat. Mindennek fontosságát egy sokkal aktívabb kommunikációval kívánjuk közvetíteni a termelők felé, beleértve a nemzetközi példák, jó gyakorlatok bemutatását is kiadvány vagy nemzetközi workshop formájában.

Intézkedés típusa: 2.2.2 Halfeldolgozás

A jelenlegi élelmiszer-fogyasztási szerkezet egészségügyi és környezetvédelmi szempontból fenntarthatóbbá tétele érdekében elengedhetetlen az édesvízi akvakultúra termékek fogyasztókhoz történő gyorsabb és minél egyszerűbben elkészíthető formában, konyhakészen, szálkamentesen történő eljuttatása. Ennek érdekében támogatni kívánjuk a hazai halfeldolgozás fejlesztését, célunk a halfeldolgozó üzemek létrehozásának ösztönzése új vállalkozások, illetve a halfeldolgozásra áttérő vállalkozások támogatása által.

Fontos szempont a munkabiztonságot, a higiéniát, egészségügyi és a munkakörülményeket javító beruházások mellett a klímasemlegességi célok megvalósítását segítő beruházások támogatása a halfeldolgozásban, figyelemmel az energiahatékonyságra, a CO₂ kibocsátás és az élővíz-terhelés csökkentésére, valamint a hulladékkezelésre. Támogatjuk az olyan műszaki, tudományos vagy szervezeti ismeretek fejlesztését a halfeldolgozásban, amelyek többek között csökkentik a környezetre gyakorolt negatív hatást, továbbá támogatjuk a fenntartható feldolgozási módszerek és a fenntartható erőforrás-hasznosításra irányuló innovatív technológiák alkalmazását a szükséges gép- és eszközbeszerzésekkel együtt. Mindez hozzájárul a hazai halellátás és értékesítés javításához, valamint a halfogyasztás növeléséhez (a 2020. évi 1 főre jutó éves halfogyasztás 6,37 kg).

Célunk a minőség javításának és a hozzáadott érték emelésének támogatása konyhakész, szálkamentes haltermékek előállításával, a termékfejlesztés, az új vagy továbbfejlesztett termékekhez, új vagy továbbfejlesztett feldolgozási eljárásokhoz vezető tevékenységek támogatása.

Hazánkban a halálozások mintegy 50%-a szív- és érrendszeri betegségek miatt következik be. A halak telítetlen zsírsavtartalma – különösen az omega-3 – ugyanakkor segíti szívünk megfelelő működését, a vér normál koleszterinszintjének fenntartását, ezért jelentős szerepe van ezen betegségek megelőzésében és diétás kezelésében is. A halhús magas

víztartalmának, valamint az izomrostok közötti laza és finom szerkezetű kötőszövetének köszönhetően könnyen emészthető, így pozitív hatással van az egészségükre és életminőségükre, csökkenti az egészséggel kapcsolatos költségeket is. A fogyasztók tudatossága fokozódik az egészséges táplálkozással és fenntarthatósággal kapcsolatban, nő az egészséges halhús iránti igény. A halhús könnyebb elérhetősége érdekében támogatni kívánjuk a komplex (termelőtől a fogyasztóig) terméklánc (REL) kialakítására irányuló programokat, amelyek célja a minősített termékek piacra juttatása. Mindehhez szükséges a halfeldolgozó üzemek és értékesítési pontok létesítési, (tároló)kapacitásnövelő és korszerűsítő beruházásainak támogatása, valamint a kereskedelmi kapacitások (helyi értékesítés, mozgó árusítás megfelelő színvonalú szállítóeszközök biztosításával) bővítése (halbolt, elviteli hal-értékesítés és street food jellegű helyszíni értékesítés). A REL segítségével össze kívánjuk kapcsolni az eredet- és minőségvédezt haltermelést és a helyi gasztronómiát.

Az ételminőség-veszteség és -pazarlás kezelése kulcsfontosságú a fenntarthatóság eléréséhez. Az ételminőség-pazarlás csökkentése megtakarításokat eredményez a fogyasztók és a gazdasági szereplők számára, ezért támogatjuk a fő halfeldolgozási tevékenység során keletkező melléktermékek feldolgozását is.

Intézkedés típusa: 2.2.3 Halmarketing

A fenntartható halászati és akvakultúra-termékek népszerűsítését, a halgazdálkodási ágazat társadalmi ismertségének és elismertségének („social licence”) növelését, valamint az egészségtudatos magatartás kialakítását segítve tovább kívánjuk folytatni – és az akvakultúrát népszerűsítő uniós kampányhoz kapcsolódva tematikájában bővíteni is kívánjuk – az elmúlt években is sikeres nemzeti kommunikációs és promóciós kampányunkat, amelynek keretében támogatni kívánjuk az akvakultúra termékek alkalmi árusítást és a felsorolt célokhoz hozzájáruló rendezvényeket is. Mindez az EU célkitűzéseivel összhangban a fogyasztói bizalmat is erősíteni fogja, ami a halfogyasztás növekedését is szolgálja. Ennek eléréséhez korszerűsíteni kívánjuk a halfogyasztás ösztönzését a bővülő piaci adatbázis (pl. EUMOFA) hasznosításával, új módszerek alkalmazásával és új típusú halmarketing program kidolgozásával ICT módszerekkel.

Fontos számunkra a termelés és a piacok átláthatóságához való hozzájárulás, ezért támogatjuk a piackutatások lebonyolítását és az új piacok felkutatását.

Intézkedés típusa: 2.2.4 Krízishelyzetre szóló támogatás

A COVID-19 és az Ukrajna elleni jelenlegi orosz agressziós háború megmutatta a társadalom sebezhetőségét a környezet - amelyben él, és amelytől függ - hirtelen változása által, valamint rámutatott a jövőbeli válságok megelőzésének és az azokkal szembeni ellenálló képesség kialakításának szükségességére. Az akvakultúra ágazatot – más ágazatokhoz hasonlóan – negatívan érintették a Magyarországon és más EU-országokban bevezetett intézkedések. Bár közvetlenül a jelenlegi események hatására egyetlen jelentősebb termelő sem szüntette meg tevékenységét, az OP készítése során nem jelezhető előre, hogy a negatív hatások a jövőben is fennállnak-e. Ezzel összefüggésben és az ETHAA-rendelet 26. cikkének (2) bekezdésével összhangban Magyarország megfontolja ennek az intézkedésnek a jövőbeni végrehajtását, mivel a váratlan események esetén hozott támogató intézkedések lehetővé teszik, hogy az ágazat ellenállóbbá váljon a váratlan válságok esetén.

A fő célcsoportok

2.2.1

- termelői szervezetként vagy termelői szervezetek társulásaként még el nem ismert, akvakultúrás tevékenységek végzésében érdekelt szervezet

2.2.2

- állami és magántulajdonú mikro-, kis- és középvállalkozás, őstermelő, egyéni vállalkozó, szövetkezet, családi gazdálkodó, egyéni cég

2.2.3

- közjogi szerv

2.2.4

- állami és magántulajdonú mikro-, kis- és középvállalkozás, őstermelő, egyéni vállalkozó, szövetkezet, családi gazdálkodó, egyéni cég

- közjogi szerv (pl. horgászszövetség, akvakultúra kutatással és/vagy oktatással foglalkozó közjogi szerv)

- civil szervezet (pl. haltermelést végző horgászszervezet, horgászegyesület)

- termelői szervezet, ágazatközi szervezet

Az egyenlőséget, a befogadást és a megkülönböztetés mentességet garantáló tevékenységek

Az egyenlő esélyek előmozdítása, mindenfajta nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés mentesség a projektek kiválasztása során teljes körűen érvényesül.

A Monitoring Bizottság a kiválasztási kritériumok jóváhagyása útján biztosítja az alapelvek érvényesülését az egyes intézkedések tekintetében.

A célzott területek azonosítása, ideértve a területi eszközök tervezett felhasználását is

A tervezett intézkedések célja a hazai halgazdálkodási ágazat mikro-, kis- és középvállalkozásainak helyzetbe hozása a konyhakész, szálkamentes, nagy hozzáadott értékű feldolgozott haltermékek előállításának támogatásával Magyarország teljes területén, valamint promóciós kampányok segítségével növelni a halfogyasztást és megismertetni az ágazatot a lakossággal.

Régióközi, határon átnyúló és transznacionális fellépések

Magyarország nem tervez ilyen jellegű fellépéseket.

A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

Magyarország nem tervez pénzügyi eszközöket alkalmazni tekintettel a MAHOP Plusz alacsony költségvetésére, továbbá figyelembe véve az ágazati igényeket, amely szerint az ágazati szereplők a projektek a vissza nem térítendő támogatásból kívánják megvalósítani.

2.2.2.2. Mutatók

2. táblázat: Kimeneti mutatók						
Prioritás	Egyedi célkitűzés	Azonosító	Mutató	Mértékegység	Mérőföldkő (2024)	Cél (2029)
P2	2.2. A halászati és akvakultúra-termékek piaci értékesítésének, minőségének és hozzáadott értékének, valamint e termékek feldolgozásának előmozdítása	CO 01	A műveletek száma	db	2	7

3. táblázat: Eredmény mutatók									
Prioritás	Egyedi célkitűzés	Azonosító	Mutató	Mértékegység	Kiindulási érték vagy referencia-érték	Referencia év	Cél (2029)	Adatforrás	Megjegyzések
P2	2.2. A halászati és akvakultúra-termékek piaci értékesítésének, minőségének és hozzáadott értékének, valamint e termékek feldolgozásának előmozdítása	CR 04	Forgalomnövekedéssel érintett vállalkozások	db	0	2020	3	IH	Az ETHAA támogatásnak köszönhetően megnövekedett forgalmú vállalkozások száma. (2.2.2 intézkedés)
		CR 08	Kedvezményezett személyek	fő	0	2020	5	IH	Azon személyek száma, akik közvetlen „haszonélvezői” az ETHAA támogatásával végzett tevékenységeknek, például oktatásnak, képzésnek, új gépek/eszközök használatának. (2.2.2 intézkedés)
		CR 14	A lehetővé vált innovációk (az új termékek, szolgáltatások, folyamatok, üzleti modellek vagy módszerek száma)	db	0	2020	5	IH	Az ETHAA támogatást követően bevezetett vagy tesztelt innovációk összes száma. (2.2.2 intézkedés)
		CR 16	Olyan szervezeti egységek, amelyek tekintetében népszerűsítési és tájékoztatási intézkedésekre kerül sor	db	0	2020	15	IH	A művelet időtartama alatt a támogatás kedvezményezettje által végrehajtott promóciós és tájékoztatási műveletekben résztvevő szervezetek száma. (2.2.1 és 2.2.3 intézkedés)

2.2.2.3. A program uniós forrásainak indikatív bontása beavatkozási terület szerint

Prioritás	Egyedi célkitűzés	Kód	Beavatkozási terület	Összeg (EUR)
P2	2.2. A halászati és akvakultúra-termékek piaci értékesítésének, minőségének és hozzáadott értékének, valamint e termékek feldolgozásának előmozdítása	2.	A gazdaságilag életképes, versenyképes és vonzó halászati, akvakultúra és halfeldolgozó ágazatokhoz szükséges feltételek elősegítése	6 411 174

2.3. Technikai Segítségnyújtás Prioritás

2.3.1. Egyedi célkitűzés: 5.1. Technikai segítségnyújtás (CPR 36. cikk (4) bek.)

2.3.1.1. Beavatkozási területek

A kapcsolódó fellépéstípusok

Beavatkozási terület: 16. Technikai segítségnyújtás

Intézkedés típusa: 5.1.1 A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz megvalósítását szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt

A fejlesztéspolitikai intézményrendszer jelenlegi formájában 2014. január 1. óta működik. Ekkor kerültek az OP-k IH-i az ágazati minisztériumok intézményi keretei közé annak érdekében, hogy a szakpolitikai döntéshozatal és stratégiaalkotás, valamint az ennek megvalósítását segítő fejlesztéspolitikai eszközrendszer szoros összhangban tudjon működni. Olyan intézményrendszer került így kialakításra, amely a lehető legnagyobb mértékben segíti a hatékonysági és abszorpciós szempontok teljesülését, és amelynek értékeit Magyarország a 2021- 27-es programozási időszakban is fenn kívánja tartani.

A megelőző időszak programjához hasonlóan Magyarország a 2021-27-es időszakban is élni kíván a TS lehetőségével. Az OP az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (CPR) által biztosított elszámolási módok közül a valós költség alapú elszámolást követi. Az EU-hozzájárulás módja a CPR 36. cikk (4) bekezdése alapján történik. A tagállam által alkalmazni kívánt TS keret az ETHAA forrás 6%-a.

A TS keretén belül támogatni kívánjuk az OP megvalósításához szükséges adminisztratív tevékenységeket, továbbá az olyan tevékenységeket, amelyek segítik a folyamatos információszerzést a program végrehajtásának állapotáról, előrehaladásáról, a szükséges módosítások előkészítéséről, annak érdekében, hogy a program a lehető leghatékonyabb módon érje el kitűzött céljait. Cél a tervezés és végrehajtás minőségének javítása.

Támogatni kívánjuk az OP előkészítésével, irányításával, monitoringjával, értékelésével, közzétételével és ellenőrzésével kapcsolatos feladatok megvalósítását. Ezen tevékenységek biztosítják, hogy a CPR alapján kötelező monitoring és értékelési jelentési kötelezettségek teljesüljenek.

Célunk a kedvezményezettek adminisztratív terheinek csökkentése, így támogatjuk az elektronikus adatcsere-rendszereket, valamint a tagállam hatóságainak és a kedvezményezetteknek az ETHAA kezelésével és igénybevitelével kapcsolatos kapacitásainak megerősítését szolgáló intézkedéseket.

Valamennyi tagállammal szemben jogszabályi elvárás, hogy rendelkezzen az alapok vonatkozásában olyan átfogó informatikai rendszerrel, amelynek segítségével lehetséges az adatok elektronikus cseréje a Bizottság és Magyarország között. Fontos továbbá, hogy a rendszer egységes, hatékony és használható menedzsment és monitoring eszköz legyen az intézményrendszerben dolgozók számára, nyomon lehessen követni a közösségi támogatások felhasználását, az ezekből finanszírozott programok és projektek előrehaladását, illetve a rendszer képes legyen naprakész statisztikák és jelentések előállítására. További kiemelt informatikai elvárás az adatbiztonság, illetve védelem-technikai és szakmai feltételeinek biztosítása. A 2021–27 programozási időszakban az előző programozási időszak informatikai rendszerét használjuk, amely az elmúlt évek során már bizonyította, hogy megfelelő

kapacitással rendelkezik, továbbá egyidejűleg képes nagyszámú felhasználót kezelni, mind a belső, mind a külső felhasználók tekintetében.

Fontos feladat a MAHOP Plusz megvalósítása során szükségessé váló tanulmányok, stratégiák, tervek, értékelések, valamint a 2027 utáni programozási időszak előkészítésével kapcsolatos tanulmányok elkészítése, hasonlóan a 2014-20-as időszakhoz.

A feladatok megvalósulásához elengedhetetlen az OP végrehajtásával összefüggő költségek, ideértve a bérjellegű kifizetéseket a tisztségviselők és a honoráriumokat az igénybe vett szakértők részére, valamint az IH által működtetett irányítási, monitoring és ellenőrző rendszer működési költségeinek finanszírozása. Az intézkedés az általa lefedett szervezetek emberi erőforrásának munkáját kiszolgáló infrastrukturális háttérrel is biztosítja, beleértve az eszközigényeket és rezsiköltségeket. Ide tartoznak mind az irodai (pl. irodabérlet, irodaszer), mind az infokommunikációs elemek.

A humán kapacitást támogató intézkedések keretében támogatni kívánjuk a MAHOP Plusz megvalósításában vagy a KHP által érintett területeken dolgozó hivatalos személyek szakmai képzését, szakmai rendezvényeken, konferenciákon való részvételét, és a jó gyakorlatok partnerek között megvalósuló cseréjére irányuló intézkedéseket is. Kiemelt jelentősége van a szakmai fórumoknak és konferenciáknak, ahol témaspecifikusan lehet a résztvevők tudását bővíteni, egy-egy felhívásra vagy projektmegvalósítási szakaszra fókuszálva, továbbá a (nemzetközi) kapcsolati tőke növelésének.

Célunk továbbá az egyes, az IH által kötelezően elvégzendő feladatokhoz szükséges, speciális külső szakértelmek beszerzése és a humán erő kapacitás biztosítása. Külső szakértők igénybevételét tervezzük többek között a közbeszerzések ellenőrzése és az értékelések elkészítése tekintetében, de az intézkedés kiterjed az OP-k tervezésével, felülvizsgálatával, megvalósításával, monitoringjával és ellenőrzésével kapcsolatban megbízott külső szakértők bevonására és az általuk kidolgozandó útmutatók és elemzések finanszírozására is.

A tájékoztatási és kommunikációs kötelezettség keretében a rendezvények mellett PR és Kreatív feladatokat, médiavásárlást, közvélemény és piackutatást, nyomdai és grafikai tervezést, DTP-t (desktop publishing) és egyéb produkciós feladatok ellátását tervezzük. Az intézkedés finanszírozza a partnerszervezetek képviselőit is magába foglaló monitoring bizottságok (MB) működtetését, illetve a tagoknak szóló bizottsági üléseken kívüli rendezvényeket, szakmai programokat is. A tájékoztatási tevékenységek magukban foglalják a támogatási, fejlesztési lehetőségek ismertetését és a fejlesztési eredmények bemutatását. Ezáltal átláthatóbbá válik az alapok által nyújtott támogatás és annak felhasználása. A kedvezményezettek megfelelő mennyiségű és minőségű információval történő ellátását támogatja a honlapon elhelyezett tájékoztató anyag, a kiadványok, a szórólapok, emellett tájékoztató előadások is megtartásra kerülhetnek. Ezek megvalósítása a kommunikációs stratégiával összhangban (7. fejezet) történik.

A felsorolt tevékenységek a PM 9. fejezetében meghatározott csalásellenes intézkedések figyelembevételével kerülnek megvalósításra.

A fő célcsoportok

- közjogi szerv

2.3.1.2. Mutatók

2. táblázat: Kimeneti mutatók						
Prioritás	Egyedi célkitűzés	Azonosító	Mutató	Mértékegység	Mérföldkő (2024)	Cél (2029)
TS	5.1. Technikai segítségnyújtás	CO 01	A műveletek száma	db	1	1

2.3.1.3. A program uniós forrásainak indikatív bontása beavatkozási terület szerint

Prioritás	Egyedi célkitűzés	Kód	Beavatkozási terület	Összeg (EUR)
TS	5.1. Technikai segítségnyújtás	16.	Technikai segítségnyújtás	2 262 620

3. Pénzügyi terv

3.1. Pénzügyi előirányzatok éves bontásban

10. táblázat									
Alap	Régiókatégória	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen
ETHAA	n.r.	-	7 314 263	7 070 938	6 819 666	6 178 568	5 123 176	5 203 735	37 710 346

3.2. Összes pénzügyi előirányzat alaponként

11A. táblázat						
Prioritás	Egyedi célkitűzés	Az uniós támogatás kiszámításának alapja	Uniós hozzájárulás	Közpénzből nyújtott nemzeti hozzájárulás	Összesen	Társfinanszírozási arány
1. prioritás	1.4. A hatékony halászati ellenőrzésnek és végrehajtásnak – a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelmet is beleértve –, valamint a tudásalapú döntéshozatal számára megbízható adatok rendelkezésre állásának az előmozdítása	közkiadás	5 600 000	2 400 000	8 000 000	70
	1.6. Hozzájárulás a vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelméhez és helyreállításához	közkiadás	4 200 000	1 800 000	6 000 000	70
2. prioritás	2.1. A fenntartható akvakultúra-tevékenységek előmozdítása, különös tekintettel az akvakultúrás termelés versenyképességének megerősítésére, biztosítva ugyanakkor e tevékenységek hosszú távú környezeti fenntarthatóságát	közkiadás	19 236 552	8 244 237	27 480 789	70
	2.2. A halászati és akvakultúra-termékek piaci értékesítésének, minőségének és hozzáadott értékének, valamint e termékek feldolgozásának előmozdítása	közkiadás	6 411 174	2 747 646	9 158 820	70
TS	5.1. Technikai segítségnyújtás	közkiadás	2 262 620	969 695	3 232 315	70
összesen			37 710 346	16 161 578	53 871 924	70

4. Feljogosító feltételek

Feljogosító feltételek	Kritériumok	A kritériumok teljesítése	Hivatkozás a releváns dokumentumokra	Indokolás
A közbeszerzési piac hatékony monitoringmechanizmusai	Léteznek olyan monitoring mechanizmusok, amelyek az Alapok körébe tartozó valamennyi közbeszerzési szerződésre és azok odaítélési eljárásaira is kiterjednek, az uniós közbeszerzési joggal összhangban. Ez a követelmény a következőket foglalja magában: 1. Intézkedések annak biztosítására, hogy valós és megbízható adatokat gyűjtsenek az uniós értékhatárokat meghaladó közbeszerzési eljárásokra vonatkozóan, a 2014/24/EU irányelv 83. és 84. cikke, valamint a 2014/25/EU irányelv 99. és 100. cikke szerinti jelentéstételi kötelezettségekkel összhangban.	igen	2015. évi CXLI. tv (Kbt.) 194. § (1)-(5) bekezdés, 195. § (8) bekezdés https://njt.hu/eli/v01/T/V/2015/143	A Kbt. 194. § (1)-(5) bekezdései rendelkeznek a hivatkozott irányelvi rendelkezések szerinti monitoring tevékenység végrehajtásáról, illetve a Kbt. 195. § (8) bekezdése feladatkört határoz meg a közbeszerzésekért felelős miniszter részére az EKR üzemeltetése során statisztikai adatok gyűjtésére és rendszeres közzétételére vonatkozóan. Az Elektronikus Közbeszerzési Rendszer (a továbbiakban: EKR) üzleti intelligencia (<i>business intelligence</i> , a továbbiakban: BI) modulja 2021 tavaszán élesítésre került, biztosítva ezzel a monitoringhoz szükséges adatok gyűjtését és elemzését.
	2. Intézkedések annak biztosítására, hogy az adatok legalább a következő elemekre kiterjedjenek: a) A verseny minősége és intenzitása: a nyertes ajánlattevők neve, a kezdeti ajánlattevők száma és a szerződés értéke; b) Információ a teljesítés utáni végső árról, valamint kkv-k közvetlen ajánlattevőként való részvételéről, amennyiben a nemzeti rendszerekben az ilyen információk rendelkezésre állnak.	igen	2015. évi CXLI. tv (Kbt.) 195. § (8) bekezdés https://njt.hu/eli/v01/T/V/2015/143	A Kbt. 195. § (8) bekezdése feladatkört határoz meg a közbeszerzésekért felelős miniszter részére az EKR üzemeltetése során statisztikai adatok gyűjtésére és rendszeres közzétételére vonatkozóan. Az EKR üzleti intelligencia BI modulja 2021 tavaszán élesítésre került. Az EKR BI moduljában a felsorolt adatok gyűjtése és elemzése biztosított.
	3. Intézkedések annak biztosítására, hogy az illetékes nemzeti hatóságok a 2014/24/EU irányelv 83. cikkének (2) bekezdésével, valamint a 2014/25/EU irányelv 99. cikkének (2) bekezdésével összhangban elemezzék és nyomon kövessék az adatokat.	igen	2015. évi CXLI. tv (Kbt.) 194. § (1)-(5) bekezdés, 195. § (8) bekezdés https://njt.hu/eli/v01/T/V/2015/143 14/2018. (VII. 3.) MvM utasítás ME SZMSZ https://njt.hu/eli/v01/U/T/2018/MVM/14	A Kbt. 194. § (1)-(5) bekezdései rendelkeznek a hivatkozott irányelvi rendelkezések szerinti monitoring tevékenység végrehajtásáról, illetve a Kbt. 195. § (8) bekezdése feladatkört határoz meg a közbeszerzésekért felelős miniszter részére az EKR üzemeltetése során statisztikai adatok gyűjtésére és rendszeres közzétételére vonatkozóan. EKR) BI modulja 2021 tavaszán élesítésre került. Az EKR BI moduljában a felsorolt adatok gyűjtése és elemzése biztosított. A Miniszterelnökség Közbeszerzési Monitoring Főosztálya 2020-ban jött létre, a monitoring feladatok ellátásához, a statisztikai információk feldolgozásához, elemzéséhez szükséges szakmai kapacitásokat a főosztály jelenleg is biztosítja.
	4. Intézkedések annak biztosítására, hogy az elemzések eredményeit a 2014/24/EU irányelv 83. cikkének (3) bekezdésével és a 2014/25/EU irányelv 99. cikkének (3) bekezdésével összhangban a nyilvánosság számára elérhetővé tegyék.	igen	2015. évi CXLI. tv (Kbt.) 194. § (3) bekezdés, 195. § (8) bekezdés https://njt.hu/eli/v01/T/V/2015/143	A Kbt. 194. § (3) bekezdése rendelkezik monitoring eredményeinek nyilvánosságra hozataláról, illetve a Kbt. 195. § (8) bekezdése rendelkezik az EKR üzemeltetése során gyűjtött statisztikai adatok rendszeres közzétételéről. Az EKR BI modulja segítségével készített kimutatások (az Egységes Piaci Eredménytábla indikátorai, valamint „A közbeszerzési piac hatékony monitoringmechanizmusai”

			EKR) BI modulja 2021 tavaszán élesítésre került. Az EKR BI moduljában a felsorolt adatok gyűjtése és elemzése biztosított. A Miniszterelnökség Közbeszerzési Monitoring Főosztálya 2020-ban jött létre, a monitoring feladatok ellátásához.	feljogosító feltétel 2. pontjához kapcsolódó indikátorok) nyilvános közzétételét biztosító informatikai fejlesztés folyamatban van.
	5. Intézkedések annak biztosítására, hogy az ajánlattétel során történő összejátszás gyanújára utaló minden információról tájékoztassák az illetékes nemzeti szerveket a 2014/24/EU irányelv 83. cikkének (2) bekezdésével, valamint a 2014/25/EU irányelv 99. cikkének (2) bekezdésével összhangban.	igen	2015. évi CXLI. tv (Kbt.) 36. § (2)-(3) bekezdés, 46. § (4b) bekezdés. https://njt.hu/eli/v01/T/V/2015/143 A Miniszterelnökség Közbeszerzési Felügyeletért Felelős Helyettes Államtitkársága és a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) között létrejött együttműködési megállapodás.	A Kbt. 36. § (2)-(3) bekezdése alapján az ajánlatkérők, illetve a közbeszerzésekért vagy az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter számára kötelező a GVH felé jelzést küldeniük, amennyiben versenyt korlátozó megállapodás gyanúját észlelik. A GVH-val 2014-ben kötött együttműködési megállapodás alapján a Miniszterelnökség az uniós forrású közbeszerzéseket ellenőrző Közbeszerzési Felügyeleti Főosztálya (KFF) jelzést küld a GVH részére, amennyiben az ellenőrzések során versenyjogi jogsértés gyanúját észlelik. A megállapodás 2019. évi módosítása értelmében a GVH a KFF által küldött piaci jelzések eredményéről, illetve az esetleges intézkedésekről negyedévente tájékoztatást küld. 2021-ben a megállapodás további módosítására került sor annak érdekében, hogy egyrészt adminisztrációs szempontból hatékonyabb legyen a KFF bejelentéseinek kezelése, nyomon követése, másrészt pedig a GVH az előtte folyamatban lévő hatósági eljárásokban adatszolgáltatást kérhessen az EKR-ből.
Eszközök és kapacitás az állami támogatásra vonatkozó szabályok hatékony alkalmazása céljából	Az irányító hatóságok rendelkeznek az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak való megfelelő ellenőrzését szolgáló eszközökkel és kapacitással: 1. A nehézségekkel küzdő vállalkozások és a visszafizetési követelmény alá vont vállalkozások tekintetében.	igen	A 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 3. § (4) bekezdés, valamint a 6.§ szakasz https://net.jogtar.hu/jo_gszabaly?docid=a1100037.kor A 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 2.§ 77. pontja, valamint a 19.§ (1) bekezdés a) és b) pontja, továbbá az (1a) bekezdése (ez a kormányrendelet átmeneti szabályként alkalmazandó a 2021–	Az IH-knak biztosítaniuk kell, hogy a nehéz helyzetben lévő vállalkozások ne részesüljenek támogatásban. Ebből a célból részletes nyilatkozatokat kérnek a potenciális kedvezményezettektől; ezek a nyilatkozatok a támogatási kérelem kötelező részei. Az IH-k a rendelkezésre álló pénzügyi és egyéb adatok áttekintésével ellenőrzik a kimutatások pontosságát (ily módon megbízhatóan ellenőrizhetik például a tőkevesztéseket, a pénzügyi mutatókat vagy a kollektív fizetéseképtelenségi eljárásokat). A visszafizetési kötelezettség vonatkozásában a határozat elfogadását követően a támogatások kedvezményezettekkel történő visszafizetetéséhez a támogatást nyújtóknak a központi koordinációs szervezet részére kell listát benyújtaniuk azokról a kedvezményezettekről, amelyek még nem fizették vissza a támogatást. A támogatást nyújtóknak ezt a listát rendszeresen frissíteniük kell a központi koordinációs szervezet felé, aki feltölti a listát és az összes frissítést az EUPR-be, így az IH-k ellenőrizni tudják, hogy a támogatás kérelmezőjének van-e fennálló visszafizetési kötelezettsége.

			27-es programozási időszakra) https://net.jogtar.hu/jo_gszabaly?docid=a1400255.kor	
	2. A helyi vagy országos szervek állami támogatásokért felelős szakértői által nyújtott, az állami támogatásokkal kapcsolatos szakértői tanácsadás és útmutatás igénybevételének lehetősége révén.	igen	ME SZMSZ I. mellékletének 33.3. szakasza, különösen: https://njt.hu/eli/v01/U_T/2018/MVM/14 14. szakasz, és 15. szakasz. A 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet (ez a kormányrendelet szabályozza a TVI eljárásait) https://njt.hu/jogszabaly/2011-37-20-22	Magyarországon az állami támogatási szabályok betartását nemzeti szinten a Támogatásokat Vizsgáló Iroda (TVI) végzi. A TVI az Európai Strukturális és Beruházási (ESB) alapok felhasználásáért felelős minisztérium (a Miniszterelnökség) része. Jelentős hatáskörrel rendelkezik azon intézkedések engedélyezésével kapcsolatban, amelyek a Bizottság állami támogatási határozata nélkül is végrehajthatók; segítséget nyújt a támogatást nyújtóknak, beleértve az IH-kat is amennyiben kapcsolatba lépnek velük, azáltal, hogy állami támogatással kapcsolatos tanácsokat és jogi értelmezéseket nyújtanak számukra; 1999 óta működik, 19 fős személyzettel rendelkezik, mely magas szakmai tapasztalattal és nagy munkabíró képességgel rendelkezik; továbbá külön-külön minőségbiztosítási protokoll alapján ellenőrzi, hogy az ESB alapok felhasználása megfelel-e az állami támogatási szabályoknak. A TVI rendelkezik egy tájékoztató honlappal is, amelyen keresztül bárki üzenetet küldhet a TVI-nek, ha állami támogatással kapcsolatos kérdése van. Ezen kívül rendszeres képzéseket tart az állami támogatásokról a támogatást nyújtóknak.
Az Alapjogi Charta hatékony alkalmazása és végrehajtása	Az Alapjogi Chartának való megfelelés biztosítására hatékony mechanizmusokat alkalmaznak, többek között az alábbiakat: 1. Rendelkezések annak biztosítására, hogy az alapokból támogatott programok és azok végrehajtása megfeleljen a Charta vonatkozó rendelkezéseinek.	igen	Általános Útmutató a Felhívásokhoz	A központi koordináció: A központi honlapon az Alapjogi Chartát közzéteszi; A támogatási mechanizmus során alkalmazott sablondokumentumokat összhangba hozza a Charta elvárásaival (Felhívás sablon, Általános Útmutató a Felhívásokhoz) Képzéseket tart: - Az Alapképzésbe beépítésre kerül az Alapjogi Chartára (CPR 9. és 73. cikk). - „Az Alapjogi Charta uniós finanszírozásban való alkalmazásának biztosítása” című képzés Új felelősi rendszert vezet be az alábbiak szerint: A PM-ben rögzített OP-k IH-i alapjogi felelőst kötelesek alkalmazni, aki megfelelő szakmai képesítéssel rendelkezik. Feladatai: kivizsgálja az érintettek panaszait, megvizsgálja azok programra mért hatásait (panaszos beazonosítható módon a jogsértés elszennvedője, vagy annak képviselőre jogosultja, és a jogsértés tényét az arra jogosult hatóság/bíróság jogerősen megállapította) kezdeményezi a panasz orvoslásához szükséges intézkedések megtételét (ha releváns, szabálytalansági gyanúbejelentést tesz) nyilvántartást vezet a panaszok kivizsgálásáról és azok eredményeiről; meghatározott időközönként adatot szolgáltat a központi koordináció és a Bizottság részére.
	2. Rendelkezések a monitoringbizottság részére történő jelentéstételről az alapokból támogatott olyan műveletekre vonatkozóan, amelyek nem felelnek meg a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezménynek, valamint a CPR 69. cikkének (7) bekezdése szerint benyújtott, az említett egyezményt érintő panaszokra vonatkozóan.	igen	256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet https://njt.hu/jogszabaly/2021-256-20-22	A 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló kormányrendelet 33.§ (2) alapján a monitoring bizottság megtárgyalja: a) az Európai Unió Alapjogi Chartáját érintően tett, valamely alapvető jog tekintetében meghozott határozaton vagy jelentéssel alapuló bejelentésekkel kapcsolatosan megtett, uniós fejlesztéspolitikai tárgyú intézkedéseket.

A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtása és alkalmazása a 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban	A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtásának biztosítását szolgáló nemzeti keret van érvényben, amely a következőkre terjed ki:	igen	15/2015. (IV. 7.) OGY határozat http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=174903.291647 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=34535.376996	Az Országos Fogyatékossgügyi Program és a végrehajtását elősegítő intézkedési tervek mérhető célokat határoznak meg, törvényben, országgyűlési határozatban, rendeletben, kormányhatározatban rögzített ellenőrzéssel: – időtávjának felénél közbenső értékelés, – befejezését követően az abban foglaltak megvalósulásáról a következő Program benyújtásával egyidejűleg, de legkésőbb azt követő egy éven belül összegző értékelés készül az Országgyűlés számára, – végrehajtását intézkedési tervek támogatják, amik a Program céljai alapján kerülnek rögzítésre konkrét intézkedésekkel, felelős, határidő és forrás megjelöléssel – a felelős miniszterek az Emberi Erőforrások Miniszterén keresztül – a Korm. határozatban meghatározottak szerint – beszámolnak a Kormány felé az intézkedések végrehajtásáról A végrehajtás ellenőrzésnek több szereplője van: – Országgyűlés – CRPD Bizottság – Kormányzati Ellenőrzési Hivatal – Alapvető Jogok Biztosa – Országos Fogyatékossgügyi Tanács (OFT) – az OFT mint független mechanizmus – Fogyatékossgügyi Tárcaközi Bizottság (OFP, IT, fogyatékos embereket érintő tevékenységek, CRPD 33. cikk 1.) – KSH
	2. Rendelkezések annak biztosítására, hogy az akadálymentességi politika, jogszabályok és standardok megfelelően tükröződjének a programok kidolgozásában és végrehajtásában.	igen	Felhívás sablon 2.4 pontja Általános Útmutató a Felhívásokhoz 11.2 pontja Általános Szerződési Feltételek 256/2021 (V.18.) kormányrendelet 256/2021 (V.18.) kormányrendelet	A partnerség a magyarországi társadalmi egyeztetések során megvalósul, a releváns információk a központi honlapon kerülnek közzétételre, a nyilvánosság számára elérhető és akadálymentes verzióban is megtekinthető. 467 partner szervezet külön levélben került felkérésre, közülük 12 releváns szakmai szervezet. A központi koordináció dolgozza ki az egységes felhívás sablont, általános útmutatót, általános szerződési feltételeket, melyek használata kötelező. A 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló kormányrendelet alapján a fejlesztéspolitikai intézményrendszer szereplői egymásra épülő rendszert alkotnak, véleményező és jóváhagyó szerepkörrel rendelkeznek. Az irányító hatóság a végrehajtás során ellenőrző listába épített szempont alapján ellenőrzi a horizontális szempontok, esélyegyenlőségi vállalások teljesítését. A képzési rendszerben több releváns képzés is elérhető.
	3. Rendelkezések a monitoringbizottság részére történő jelentéstételről az alapokból támogatott olyan műveletekre vonatkozóan, amelyek nem felelnek meg a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezménynek, valamint a CPR 69. cikkének (7) bekezdése szerint benyújtott, az említett egyezményt érintő panaszokra vonatkozóan.	igen	2011. évi CXI. törvény az alapvető jogok biztosáról https://njt.hu/eli/v01/T/V/2011/111 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról	A panaszok a monitoring bizottság ülésének napirendjére kerülnek. Az irányító hatóság minden döntéséhez kapcsolódóan a támogatást igénylők/kezdvezményezettek számára nyitva áll a lehetőség kifogás benyújtására, így biztosított a támogatást igénylők/kezdvezményezettek által jelzett panaszok tagországi kivizsgálása. Amennyiben egy, irányító hatósággal szerződéses jogviszonnyal nem rendelkező (civil) kíván panasszal élni egyes eljárási cselekmények vagy egyéb előírásoknak való meg nem felelés miatt, úgy több fórumon is jelezheti panaszát/észrevételeit. Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala vagy annak elkülönült szervezeti egysége, az Egyenlő Bánásmódot Felelős Főigazgatóság végzi a vizsgálatokat közigazgatási hatósági eljárás szerint.

			https://njt.hu/eli/v01/T/V/2003/125	A biztos által vizsgált esetek nyilvánosan, bárki számára elérhetőek évek szerinti bontásban, így biztosított a transzparencia és nyomonkövethetőség a civil szféra résztvevői számára is.
--	--	--	---	---

5. Programhatóságok

13. táblázat				
Programhatóság	Az intézmény neve	A kapcsolattartó neve	Beosztás	E-mail cím
Irányító Hatóság	Agrárminisztérium	Papp Zsolt György	helyettes államtitkár, IH vezető	gyorgy.zsolt.papp@am.gov.hu
Audit Hatóság	Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság	dr. Dencső Balázs	főigazgató	eutaf@eutaf.gov.hu
Az Európai Bizottságtól kifizetésben részesülő szerv	Magyar Államkincstár	Tavaszi Zsolt	elnökhelyettes	igazolohatosg@allamkincstar.gov.hu
Számviteli feladatkör, amennyiben nem az IH tölti be	Magyar Államkincstár	Tavaszi Zsolt	elnökhelyettes	igazolohatosg@allamkincstar.gov.hu

6. Partnerség

A programozási dokumentumok központi véleményezése érdekében a Központi Koordináció (Koordináció) célul tűzte ki az országos lefedettséget és a lehető legnagyobb társadalmi elérést, összhangban a 240/2014/EU bizottsági rendelettel. Ennek érdekében az OP tervezetekről a palyazat.gov.hu oldalra – a jobb befogadhatóság érdekében – összefoglalókat helyezett ki. A dokumentumok véleményezése érdekében a kiemelt partnereket közvetlen levélben, a lakosságot közlemény keretében kérte fel a véleményezésre a Koordináció.

A dokumentumok véleményezéséhez a kiemelt partnerek listáját a Koordináció állította össze az OP felelősök javaslatai alapján.

A kiemelt partnereket 2020. év végén levélben kérte fel a Koordináció a partnerségi folyamatban való részvételre és a dokumentumok véleményezésére. Mintegy 500 partnerszervezet került megszólításra, akik több milliónyi magyar állampolgárt képviselnek a civil és gazdasági szektorban egyaránt. A partnerek által megfogalmazásra került javaslatok, észrevételek a programdokumentum végső szakmai tartalmában tudtak megjelenni.

A lakosság számára a tervezési dokumentumok véleményezésére a palyazat.gov.hu oldalon teremtett lehetőséget a Koordináció 2020 novemberétől. Az oldalon keresztül beérkezett vélemények, a partnerek véleményével együtt, közös folyamatban kerültek feldolgozásra.

A MAHOP Plusz előkészítése során mindkét releváns szakmai szervezet, mint nem kormányzati szervezet – a MA-HAL és a Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ) - bevonásra került az egyeztetésbe. A MA-HAL tagjai között szerepel a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) Akvakultúra és Környezetbiztonsági Intézete, a MATE Halgazdálkodási Tanszék és az AKI Agrárközgazdasági Intézet Nkft. is. A MA-HAL tagjainak személyét tekintve közvetetten bevonásra került a MAHOP Plusz tervezetének előkészítésébe a Debreceni Egyetem, az Országos Halgazdálkodási Tanács és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara. Az IH külön megkereste az Agrárminisztérium Halgazdálkodási Főosztályát (AM HgFo), az Agrármarketing Centrum Nkft.-t és a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalt is. Az egyeztetési folyamat során az érintett partnerek az európai strukturális és beruházási alapok keretében megvalósított partnerségre vonatkozó európai magatartási kódexről szóló 240/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (2014. január 7.) 4. cikke alapján kerültek kiválasztásra. A MAHOP Plusz előkészítésében részt vevő kormányzati és nem kormányzati szervek átfedésben vannak a 2014-20-as program MB szakmailag kompetens tagjaival, és az IH a jövőben is számít ezen kormányzati és nem kormányzati szervek MAHOP Plusz végrehajtásában, az eredmények nyomon követésében és értékelésében történő részvételére az MB keretén belül.

- 2019. szeptember 25. napján az IH felkérte a MA-HAL-t az ágazati igények megküldésére a 2021-27-es program tervezéséhez.
- 2019. október 16. napján az IH a rendelkezésre álló legfrissebb uniós dokumentumok megküldésével ismét kérte a MA-HAL-t, hogy tájékoztassák az IH-t az új program tervezéséhez az ágazati javaslatokról.
- 2019. november 21. napján a MA-HAL levelet írt az agrárminiszternek, amelyben kérték, hogy az IH biztosítsa a MA-HAL és a MOHOSZ részvételét az új program tervezésében.
- Az IH a támogató válaszlevelet 2020. január 2. napján megküldte a MA-HAL-nak.
- 2020. január 28. napján a mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős államtitkár és az IH vezetője egyeztetett a MA-HAL és a MOHOSZ vezetésével a 2021-27-es program tervezése kapcsán az ágazati igényekről.
- 2020. január 30-án a MA-HAL és a MOHOSZ vezetősége ünnepélyes keretek között (X. Gödöllői Halászati-Horgászati Szakember Találkozó 2020) átadta hivatalosan a

mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős államtitkár részére a 2021-27-es program tervezéséhez megfogalmazott ágazati igényeket.

- 2020. március 2-án informális egyeztetésre került sor videokonferencia keretében a Bizottsággal és az ágazati szereplőkkel a MAHOP Plusz tervezésével kapcsolatban felmerült kérdésekről.
- 2020. március 31. napjáig elkészült a halgazdálkodási ágazatra vonatkozó SWOT analízis, amelyet szakmai szervezetekkel is egyeztetésre került.
- Az 1.0 verzió 2020. július 24. napján informális egyeztetés céljából megküldésre került a Bizottság részére.
- A Stratégiai Környezeti Vizsgálat (SKV) tematikája 2020. szeptember 4. napjáig elkészült, amelyet véleményeztek a környezet védelméért felelős szervek
- 2020. október 29. napján megkezdődött a PM és a MAHOP Plusz kivonat online társadalmassítása.
- 2020. november 5. napján a MAHOP MB ülés keretében bemutatásra került a MAHOP Plusz tervezet.
- 2020. december 1. napján megkezdődött a MAHOP Plusz és az SKV online társadalmassítása, ami 2021. január 1. napjáig tartott. A PM társadalmassítása keretében azonban továbbra is volt lehetőség a MAHOP Plusz véleményezésére.
- 2020. december végén az Innovációs és Technológiai Minisztérium a PM tervezettel együtt megküldte a MAHOP Plusz tervezetét is informális egyeztetés céljából a Bizottság részére. (2.0 verzió)
- 2021. február 10. napjáig elkészült a végleges SKV.
- ME 2021. március 8-án informális egyeztetésre ismételt megküldte az akkor aktuális MAHOP Plusz tervezetét a Bizottság részére (3.0 verzió)
- IH - Bizottság egyeztetés (2021. április 19. és 28.)
- A NAS 2021-30 felülvizsgált változatának informális egyeztetése a Bizottsággal (2021. április 19.)
- 2021. június 10. - IH, MA-HAL és MOHOSZ szakmai egyeztetés
- 2021. október 8. - 4.0 verzió társadalmassítása
- 2022. január 31. - 5.0 verzió megküldése a Bizottság részére informális egyeztetésre és társadalmassításra
- 2022. február 9. - 5.0 verzió megküldése MA-HAL és MOHOSZ részére

A fenti egyeztetéseknek megfelelően a rendelkezésre álló uniós jogszabályok és jogszabály tervezetek, a hazai iránymutatások és a Bizottságtól, valamint a társadalmassítás során beérkezett észrevételek alapján dolgozta ki az IH a MAHOP Plusz verzióit. Az OP kidolgozása során az IH figyelembe vette a MAHOP Éves Értékeléseiben írt megállapításokat, az édesvízi akvakultúrára vonatkozó uniós és nemzetközi tanulmányokban írtakat, valamint az adatgyűjtésre vonatkozó elvárásokat.

Az IH a MAHOP Plusz és a NAS közötti összhang megteremtése és megtartása céljából folyamatosan egyeztet az AM HgFo-val.

A partnerek a programok végrehajtásában, nyomonkövetésében és értékelésében való részvételét a programok MB-inek megfelelő működtetése által kívánja biztosítani a tagállam hangsúlyt fektetve arra, hogy a fontosabb kérdések megvizsgálása tekintetében lehessen lehetőség az MB-k keretében albizottságok létrehozására, illetve a horizontális kérdések átfogó vizsgálata érdekében az előző programidőszakhoz egy partnerségi megállapodás szintű MB is működtetésre kerül.

A magyar fejlesztéspolitikai rendszert sajátossága, hogy a programok forrás felhasználási ütemezését az úgynevezett Éves Fejlesztési Keretben (ÉFK) rögzíti az IH. Ez tartalmazza a tervezett támogatási konstrukciók címét, keretösszegét, kiválasztási eljárás módját, várható megjelenését, így

transzparensen látható, hogy a következő 1 évben milyen fejlesztési források lesznek elérhetőek. Az ÉFK tartalmát az MB véleményezi, megtárgyalja. Az MB ÉFK véleményezésébe történő bevonása az IH-k jogszabályi kötelezettsége.

Az ÉFK-k alapján előkészített pályázati felhívásoknak 10 napos társadalmi egyeztetése szintén jogszabályi kötelezettség. Az IH a felhívástervezetet a beérkezett vélemények figyelembevételével véglegesíti. Ez a honlapon nyomkövethető, mindenki által elérhető.

A felhívások úgy kerülnek megjelentetésre, hogy a támogatási kérelmek benyújtása előtt rendelkezésre áll 30 nap a felhívás tartalmi követelményeinek megismerésére. A pályázati felhívásokról és módosításokról közlemény készül.

A partnerség elvének megfelelően az IH a Koordináció közreműködésével a honlapján biztosítja a fejlesztéspolitikai dokumentumok nyilvánosságát, és az azokhoz kapcsolódó társadalmi vita részeként egyeztető fórumokat, konzultációkat, interaktív véleményezési lehetőséget teremt a társadalmi partnerek és minden érdeklődő állampolgár számára.

2021. január 17-én nagyszabású Google hirdetési kampány indult. A lakossági kampány részeként az online média felületeken alkalmazott bannerek segítségével irányítottuk a figyelmet a www.palyazat.gov.hu honlapra, ahol a PM, az OP-k, valamint a stratégiai környezeti vizsgálati jelentések is véleményezhetőek voltak.

7. Kommunikáció és a támogatások láthatósága

A Bizottság és Magyarország kiemelt célként fogalmazza meg a közös regionális politika, így a KHP és az ETHAA ismertségének és elismertségének növelését, az eu-s források átlátható felhasználásának biztosítását és a projekteredmények megismertetését a széles közvéleménnyel. A fejlesztéspolitikai kommunikáció legfőbb üzenete Magyarország fejlődése az eu-s források hatékony felhasználása által.

A MAHOP Plusz kommunikációja során **kiemelt cél** a fenntartható halgazdálkodás fejlesztéséhez és a vízi biológia erőforrások megőrzéséhez kapcsolódó projektek népszerűsítése, a halászati és akvakultúra termékek marketingjének javítása és a halfogyasztás ösztönzése a hazai halfeldolgozók bemutatásával. Cél a tógazdasági haltermelést végző hazai vállalkozások és az intenzív haltermelő üzemek népszerűsítése a beruházások megismertetésével. A kommunikáció a megvalósult fejlesztések bemutatása mellett ezek multiplikatív hatásaira is fel kívánja hívni a figyelmet.

Az OP-val kapcsolatos kommunikáció az alábbi **kommunikációs csatornákon** keresztül **célozza** a potenciális támogatást igénylőket, kedvezményezetteket, azaz a mikro-, kis- és középvállalkozásokat, továbbá a haltermelést végző horgászszervezeteket és az akvakultúra kutatással és/vagy oktatással foglalkozó közjogi szerveket. Mindemellett szól a projektek lebonyolításában részt vevő intézményeknek, hatóságoknak, érdekképviselői szervezeteknek és a szakmai háttérintézmények döntéshozóinak. Az eredménykommunikáció célcsoportja a teljes magyar lakosság.

Honlap, közösségi média

Az IH az átláthatóság és a tájékoztatási kötelezettségének keretében egy minden OP-ra vonatkozó információkat tartalmazó, egységes kormányzati weboldalon (www.palyazat.gov.hu), valamint a www.halaszat.kormany.hu weboldalon nyújt tájékoztatást az Op-ról, és hozzáférést biztosít ahhoz. A tájékoztatási kötelezettség keretében bemutatja a támogatások feltételeit, a finanszírozási lehetőségeket, nyilvánosságra hozza a nyertes pályázatokat, pályázókat, de megjeleníti a szabálysértéseket és az ezzel járó pénzügyi intézkedéseket is.

Rendezvények (7 db)

- Kedvezményezett találkozó, szakmai rendezvények, workshop-ok, amelyek fő célja a tájékoztatás az adott pályázati konstrukcióval kapcsolatos legfontosabb, projektmegvalósítással összefüggő szakmai és adminisztratív információkról.
- Lakossági események, szakmai kiállítások, amelyek fórumot biztosítanak az érdeklődők tájékoztatására a MAHOP Plusz pályázati lehetőségeiről, eredményeiről.
- Az MB ülések a partnerség elvének megfelelően a megvalósítás eredményeinek értékelését teszik lehetővé és az OP eredményes, hatékony, minőségi végrehajtását felügyelik.

Amennyiben a személyes jelenlét nem lehetséges, az IH online fogja megtartani azon rendezvényeket, amelyek célja személyes jelenlét nélkül is megvalósítható.

Kiadványszerkesztés (5 db)

Kiadványok, szórólapok, egyéb nyomdai anyagok kiosztása a rendezvények résztvevői számára az OP és a projektek megismertetése céljából.

Pályázati felület, ügyfélszolgálat

A pályázati e-ügyintézés felület – ingyenes mobil applikáció (FAIR App) formájában is elérhető – használatát videós segédletek könnyítik meg.

Ügyfélszolgálat működik, amely tájékoztatást ad pl. az igényelhető támogatási lehetőségekről, segítséget nyújt a pályázás, illetve a projektvégrehajtás során a felmerülő kérdésekben.

A 2021-27-es időszakban a cél a **még nagyobb átláthatóság biztosítása**. Ennek érdekében:

- Az IH-k - az INFORM EU Hálózatban részt vevő - programkommunikációs tisztviselőt jelölnek ki. A programokon átívelő kommunikációra minden tagállam kommunikációs koordinátort nevez ki. A hazai kommunikációs hálózat működtetéséért a Miniszterelnökség (ME) felel, a tagállami kommunikációs koordinátor az ME-n, az ETHAA kommunikációs tisztviselő az IH-n kerül kijelölésre.
- Az IH-nak biztosítani kell egy weboldalt, amelyen az OP-k jóváhagyásától számított hat hónapon belül elérhetőek a felelősségi körébe tartozó OP célkitűzéseit, tevékenységeit, elérhető finanszírozási lehetőségeit és eredményeit lefedő információk.
- A kedvezményezetteknek a támogatást weboldalukon, social media felületükön fel kell tüntetniük.
- Minden évre készül kommunikációs akcióterv, amely megtervezett tevékenységekkel és indikatív forrásallokációval részletezi az OP tervezett kommunikációs tevékenységét.
- A kommunikáció és a támogatások láthatóságának nyomon követése az MB-n keresztül valósul meg, ahol az IH beszámol a TS keretében megvalósult tevékenységekről, továbbá nyilvánossá teszi a MAHOP Plusz végrehajtásáról szóló értékelést és beszámol az értékelésben foglalt ajánlások megvalósulásáról.

A kommunikációra az IH a TS keretet használja fel. A **kommunikációs célokhoz rendelt költségvetés** kb. 50 millió Ft, amely magába foglalja többek között a PR és kreatív feladatokat, a médiavásárlást, a közvélemény- és piackutatást, a rendezvényszervezéstm a nyomdai feladatokat, a grafikai tervezést, a DTP és egyéb produkciós feladatok elvégzését.

A kommunikáció, az átláthatóság és a tájékoztatás keretében megtett intézkedésekre a CPR 46-50. cikkeivel és az ETHAA-rendelet 60. cikkével összhangban kerül sor.

Mellékletek

1. Magyarország Nemzeti Akvakultúra Stratégiai Terve
2. Stratégiai Környezeti Vizsgálat a 2021-2027-es programozási időszak halgazdálkodási operatív programjához kapcsolódóan
3. Nyilatkozat stratégiai környezeti vizsgálatához a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Pluszról
4. Halastavak szerepe a természeti értékek fenntartásában
5. Indikátor definíciós lista

Függelék 3: A tervezett stratégiai jelentőségű műveletek felsorolása és ütemterve – CPR 17. cikk (3) bekezdés

1.4.2. Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása

A 2014-20-as MAHOP keretében megkezdődtek a hatékony adatgyűjtési rendszer kialakítására irányuló tevékenységek az akvakultúra-adatok elektronikus adatgyűjtésének egységesítése érdekében.

A 2021–27-es MAHOP Plusz stratégiai jelentőségű műveletében a tagállam akvakultúrájára vonatkozó társadalmi és gazdasági adatok gyűjtésére irányuló projekt kerül megvalósításra, amelynek végrehajtása a teljes programozási időszakot lefedi. Az összegyűjtött adatok az akvakultúra helyzetével kapcsolatos tudatosság növelését szolgálják, nevezetesen a Bizottság, az Agrárminisztérium, valamint a tudományos közösség és a szakmai közvélemény végfelhasználói körében. Az adatbázis támogatja a KHP végrehajtását a KHP rendelettel összhangban, valamint a területre vonatkozó tudományos szakvélemények kidolgozását. A művelet biztosítja a tagállam európai szabályozásból eredő kötelezettségeinek betartását - lehetővé teszi az adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás uniós keretrendszerének létrehozásáról szóló (EU) 2017/1004 európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott célok teljesítését: a halászati ágazatban, valamint a KHP-politikával kapcsolatos tudományos szakvélemények és a vonatkozó bizottsági végrehajtási határozatok támogatása. További cél a halgazdálkodási statisztikai adatgyűjtés pontosságának növelése, a nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettségek hatékonyabb teljesítése. A projekt megvalósításával a halgazdálkodási szakigazgatás, valamint a halgazdálkodással kapcsolatos feladatokat ellátó egyéb állami szervek naprakész és pontos adatokkal és információkkal rendelkeznek az ágazatot érintő szakpolitikai döntések meghozatalához, továbbá a lakosság akvakultúrával kapcsolatos ismeretei is bővülnek.

Az ágazati szintű adatgyűjtés beilleszthető a digitális akvakultúra-fejlesztési tervbe is, amelynek célja, hogy megvizsgálja, hogyan hangolható össze a telepszintű digitális adatgyűjtés és elemzés az országos monitoringgal. A művelet előrehaladását a MB rendszeresen nyomon követi. Az IH tájékoztatja a Bizottságot a kiválasztott műveletekről. A projekt átláthatósága a kedvezményezett honlapján történő közzététellel lesz biztosítva.